

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA

URBROJ: 511-01-142-13-1011-1

Zagreb, 29. svibnja 2013.

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno:	31-05-2013		
Klasifikacijska oznaka:	021-12/13-09/25	Org. jed.	65
Uredbeni broj:	511-13-01	Pril.	1
		Vrij.	CD

HRVATSKI SABOR
n/p g. Josip Leko, predsjednik

PREDMET: Izvješće ministra unutarnjih poslova
o obavljanju policijskih poslova u 2012.
- dostavlja se

Poštovani,

sukladno čl. 4. Zakona o policiji (Narodne novine br. 34/2011. i 130/2012.) u prilogu Vam dostavljam izvješće ministra unutarnjih poslova o obavljanju policijskih poslova u 2012. godini.

S poštovanjem,

MINISTAR UNUTARNJIH POSLOVA

Ranko Ostojić

PRILOZI:

- Izvješće
- CD

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA

I Z V J E Š Ć E
MINISTRA UNUTARNJIH POSLOVA
O OBAVLJANJU POLICIJSKIH POSLOVA
U 2012. GODINI

Zagreb, svibanj 2013.

PREGLED SADRŽAJA

1. UVOD	1
2. SPRJEČAVANJE KAŽNJIVIH PONAŠANJA (1. POSEBAN CILJ).....	6
3. SUZBIJANJE KRIMINALITETA (2. POSEBAN CILJ).....	15
4. SIGURNOST PROMETA NA CESTAMA (3. POSEBAN CILJ).....	37
5. SIGURNOST NA DRŽAVNOJ GRANICI, U ZRAČNOM PROMETU I PLOVIDBI (4. POSEBAN CILJ).....	45
6. POŽARI I TEHNOLOŠKE EKSPLOZIJE	60
7. NESRETNI SLUČAJEVI I SAMOUBOJSTVA	60
8. PRIMJENA POLICIJSKIH OVLASTI I UPORABA SREDSTAVA PRISILE	61
9. PREDSTAVKE GRAĐANA I DISCIPLINSKO SUDOVANJE	62
10. NAPADI NA POLICIJSKE SLUŽBENIKE.....	63
11. PRORAČUNSKE VRIJEDNOSTI POLICIJSKIH PROGRAMA	63
12. LJUDSKI POTENCIJALI.....	64
13. USPJEŠNOST POLICIJE U 2012. GODINI	66

SADRŽAJ

1. UVOD	1
1.1. Misija, vizija, djelokrug i strateški ciljevi policije	1
1.2. Upravljanje sustavom javne sigurnosti.....	3
1.3. Domaća i međunarodna komunikacija i suradnja policije	4
2. SPRJEČAVANJE KAŽNJIVIH PONAŠANJA (1. POSEBAN CILJ)	6
2.1. Javni red i mir	7
2.2. Operativna dežurstva, intervencije i asistencije	8
2.3. Nadzori i osiguranja javnih okupljanja.....	10
2.4. Pronalaženje osoba i predmeta	11
2.5. Specijalna policija.....	12
2.6. Protueksplozijska zaštita	12
2.7. Osiguranje osoba, objekata i prostora	14
2.8. Inspekcijski nadzor	14
2.9. Međunarodna policijska suradnja	15
3. SUZBIJANJE KRIMINALITETA (2. POSEBAN CILJ).....	15
3.1. Organizirani kriminalitet.....	17
3.1.1. Najznačajnija kriminalistička istraživanja.....	18
3.2. Gospodarski kriminalitet i korupcija	20
3.2.1. Suzbijanje korupcije.....	21
3.2.2. Financijske istrage i pranje novca	22
3.2.3. Visokotehnološki kriminalitet	23
3.2.4. Suzbijanje sive ekonomije	24
3.2.5. Najznačajnija kriminalistička istraživanja	25
3.3. Kriminalitet droga	26
3.3.1. Najznačajnija kriminalistička istraživanja.....	28
3.4. Opći kriminalitet.....	29
3.4.1. Kriminalitet nasilja	30
3.4.2. Imovinski kriminalitet.....	30
3.4.3. Najznačajnija kriminalistička istraživanja.....	31
3.5. Kriminalitet od posebnog sigurnosnog značaja	31
3.5.1. Značajnija kriminalistička istraživanja.....	33
3.6. Kaznenopravna zaštita mladeži i obitelji	34
3.6.1. Kriminalitet maloljetnika i djece	35
3.6.2. Nasilje u obitelji.....	35
3.6.3. Propuštanje skrbi o zabranjenim noćnim izlascima i štetnim druženjima djece.....	36
3.6.4. Ubojstva i pokušaji ubojstava unutar obitelji.....	36
4. SIGURNOST PROMETA NA CESTAMA (3. POSEBAN CILJ).....	37
4.1. Opći pregled sigurnosti prometa na cestama	37
4.2. Vrste prometnih nesreća	38
4.3. Uzroci prometnih nesreća	39
4.4. Nastradali sudionici u prometnim nesrećama	39
4.5. Vozači koji su prouzročili prometnu nesreću.....	40
4.6. Kaznena djela u prometu	40
4.7. Nadzor prometa	41
4.8. Mobilna jedinica prometne policije	43
5. SIGURNOST NA DRŽAVNOJ GRANICI, U ZRAČNOM PROMETU I PLOVIDBI (4. POSEBAN CILJ).....	45
5.1. Državna granica i granični prijelazi	45
5.2. Promet putnika na graničnim prijelazima	46

5.3. Izdavanje dokumenata na graničnim prijelazima	47
5.4. Odbijanje ulaska i izlaska na graničnim prijelazima.....	47
5.4.1. Odbijanje ulaska u Republiku Hrvatsku.....	47
5.4.2. Odbijanje izlaza iz Republike Hrvatske	48
5.5. Zloupotreba putnih dokumenata	48
5.6. Prekogranični kriminalitet	49
5.6.1. Pregled otkrivenih krijumčarenja opojnih droga	49
5.6.2. Pregled otkrivenog oružja i streljiva te krijumčarenja vozila	50
5.7. Prekršaji na granici.....	50
5.8. Ostali poslovi granične policije	50
5.9. Nezakonite migracije	51
5.10. Postupci prema strancima.....	52
5.11. Prihvat i vraćanje stranaca na granici	52
5.12. Prisilna udaljenja stranaca	53
5.13. Povreda državne granice	53
5.14. Poslovi pomorske policije.....	53
5.15. Poslovi aerodromske policije	54
5.16. Mobilna jedinica za nadzor granice.....	55
5.17. Prihvatni centar za strance.....	56
5.18. Azil.....	56
5.19. Pristupanje Schengenskom prostoru	57
6. POŽARI I TEHNOLOŠKE EKSPLOZIJE	60
7. NESRETNI SLUČAJEVI I SAMOUBOJSTVA.....	60
8. PRIMJENA POLICIJSKIH OVLASTI I UPORABA SREDSTAVA PRISILE	61
9. PREDSTAVKE GRAĐANA I DISCIPLINSKO SUDOVANJE	62
10. NAPADI NA POLICIJSKE SLUŽBENIKE	63
11. PRORAČUNSKE VRIJEDNOSTI POLICIJSKIH PROGRAMA	63
12. LJUDSKI POTENCIJALI	64
13. USPJEŠNOST POLICIJE U 2012. GODINI	66
14. PRILOZI:	
14.1. Statistički pregled temeljnih sigurnosnih pokazatelja i rezultata rada u 2012	1 - 79
14.2. Statistički pregled temeljnih sigurnosnih pokazatelja 2003. – 2012.	1 - 21
14.3. Statistički pregled temeljnih pokazatelja radnih kapaciteta policije u 2012.	1 - 16
14.4. Statistički pregled uspješnosti policije 2001.-2012.	1 - 8

Na temelju **čl. 4. Zakona o policiji** (Narodne novine br. 34/2011.) ministar unutarnjih poslova podnosi

I Z V J E Š Ć E

O OBAVLJANJU POLICIJSKIH POSLOVA U 2012.

1. UVOD

1.1. Misija, vizija, djelokrug i strateški ciljevi policije

Policija je javna upravna služba u sastavu Ministarstva unutarnjih poslova čija je misija zaštita i spašavanje života, osobnog integriteta i imovine sa svrhom da stanje javnog reda, sigurnosti i pripravnosti bude na najvišoj mogućoj razini, a vođena je težnjom da održi takve uvjete u društvu gdje će se građani osjećati slobodni, sigurni, zaštićeni i zbrinuti od svih oblika nasilja, nesretnih slučajeva, elementarnih nepogoda i katastrofa, a da trend negativnih pojava, događaja i posljedica se kreće prema nultoj točki ugrožavanja.

Policijski poslovi su: sprječavanje i suzbijanje kažnjivih ponašanja; pronalaženje osoba osumnjičenih za kaznena djela i prekršaje; osiguranje dostupnosti osumnjičenih osoba nadležnim tijelima; izvidi kaznenih djela i prekršaja; pronalaženje nezakonito stečene imovine; pronalaženje osoba i predmeta; nadzor i osiguranje javnih okupljanja; nadzor i osiguranje prometa na cestama; nadzor i osiguranje na državnoj granici, u zračnom prometu i plovidbi; nadzor kretanja i boravka stranaca, te njihov prihvata; osiguranje i zaštita određenih osoba, objekata i prostora; osiguranje i zaštita uhićenih i pritvorenih osoba; poslovi protueksplozijske zaštite; poslovi specijalne policije i inspekcijski nadzor.

Da bi policija ispunila svoju misiju i postigla **glavni strateški cilj – smanjenje opasnosti od kažnjivih ponašanja** – svoju je cjelokupnu aktivnost u 2012. usmjerila na **četiri posebna cilja: (1) poboljšati sprječavanje kažnjivih ponašanja; (2) poboljšati suzbijanje kriminaliteta; (3) povećati sigurnost prometa na cestama i (4) jačati sigurnost na državnoj granici, u zračnom prometu i plovidbi.**

Održavanje stanja javne sigurnosti na najvišoj mogućoj razini ima za građane posebnu vrijednost i pretpostavka je uspješnom razvoju društva na svim područjima.

Kažnjiva ponašanja, koja ugrožavaju javnu sigurnost, čine kaznena djela i prekršaji. Policijski se poslovi, zbog specifičnih načina obavljanja, svrstavaju u programe osiguranja javnog reda, istraživanje kriminaliteta, sigurnosti cestovnog prometa i sigurnosti na državnoj granici, u zračnom prometu i plovidbi.

Program osiguranja javnog reda obuhvaća sve aktivnosti kojima se sprječavaju i izravno suzbijaju kažnjiva ponašanja. Da bi građani živjeli slobodno i osjećali se sigurno potrebno je da se ne krše propisana pravila kojima su uređeni javni red i sigurnost u društvu.

Nedozvoljena ponašanja stvaraju konfliktne i uznemirujuće situacije koje mogu rezultirati štetnim i tragičnim posljedicama. Osnovna je zadaća policije, kao javnog sigurnosnog servisa građana, da kažnjiva ponašanja smanji na najmanju moguću mjeru.

Kaznena djela, kao teži oblici kažnjivih ponašanja, u znatnoj mjeri nije moguće unaprijed predvidjeti pa niti spriječiti te zbog toga pojedinci i društvo trpe štetne posljedice. Program otkrivanja i razrješavanja kaznenih djela čine sve one aktivnosti kojima se rasvjetljavaju svi događaji za koje se sumnja da su posljedica takvih djela i pronalaze osobe za koje se osnovano sumnja da su svojim ponašanjem prouzročile ili pripomogle nastajanju štetnih ili tragičnih posljedica.

Otkrivanje i razrješavanje kriminaliteta, kao najopasnije sigurnosne pojave – iz koje proistječu dvije trećine svih štetnih i tragičnih posljedica na području javne sigurnosti - građani doživljavaju kao najvažniju policijsku zadaću, a policija svojim rezultatima na ovom planu najviše dokazuje svoju uspješnost.

Posebna kategorija kažnjivih ponašanja, koju policija sprječava, otkriva i suzbija, čine kaznena djela i prekršaji sudionika u prometu na cestama. Motorizirani cestovni promet važna je komponenta suvremene civilizacije. No, nažalost, još uvijek plaćamo visoku cijenu ovoj civilizacijskoj dobrobiti u nepoželjnim ljudskim stradanjima. Da bi se stanje sigurnosti u cestovnom prometu podiglo na višu razinu društvo mora uložiti još mnogo napora u poboljšanje prometne infrastrukture i razvoj prometne kulture. Znatna dio tog napora pripada policiji koja svojim aktivnostima treba utjecati na povećanje prometne discipline svih sudionika u prometu.

Program sigurnosti na državnoj granici, u zračnom prometu i plovidbi čini posebni skup policijskih djelatnosti, a sprječavanje i suzbijanje kažnjivih ponašanja na ovom području ima niz specifičnosti. Osiguranje nesmetanog protoka ljudi i robe preko državne granice, te u zračnom i plovnom prometu, uz istovremeno sprječavanje svih oblika kažnjivih ponašanja vezanih uz državnu granicu, letenje i plovidbu, izuzetno je zahtjevna zadaća. Tim više, što se aktivnostima granične, aerodromske i pomorske policije hrvatska policija neposredno povezuje s javnim sigurnosnim sustavima zemalja u okruženju, Europske unije i šire međunarodne zajednice.

1.2. Upravljanje sustavom javne sigurnosti

Djelokrug Ministarstva unutarnjih poslova čine poslovi održavanja javnog reda i sigurnosti. Problemi javne sigurnosti su **kažnjiva ponašanja** (kaznena djela, prekršaji, prijestupi...), **nesreće** i **elementarne nepogode** (požari, prirodne nepogode, zagađenja okoliša, epidemije, terorizam, rat...) koji ugrožavaju život, osobni integritet, imovinu, gospodarstvo te vrijednosti demokratskog društva sa štetnim, tragičnim ili katastrofalnim posljedicama.

Policijski poslovi u Ministarstvu unutarnjih poslova organizirani su u **Ravnateljstvu policije** (na nacionalnoj razini), kao središnjoj ustrojstvenoj jedinici i dvadeset policijskih uprava sa sjedištem u županijama i Gradu Zagrebu (na regionalnoj razini). U sastavu policijskih uprava 185 je policijskih postaja – 134 temeljne, 20 prometnih, 14 graničnih, 6 aerodromskih i 6 pomorskih (na lokalnoj razini).

Unutar ovog organizacijskog ustroja sistematizirano je **31.245 radnih mjesta**, od kojih **25.307** radnih mjesta **policijskih službenika**. Popunjeno je 21.339 sistematiziranih radnih mjesta policijskih službenika (16.5% žena) ili 84.3%.

Od ukupnog broja policijskih službenika na poslovima sprječavanja kažnjivih ponašanja u 2012. godini prosječno je bilo angažirano 9.136 policijskih službenika (uključuje temeljnu policiju, interventnu policiju, specijalnu policiju, protueksplozijsku policiju, policijske službenike OKC-a i policiju za osiguranja), na poslovima suzbijanja kriminaliteta 3.062 (kriminalistička policija), na poslovima sigurnosti prometa na cestama 1.757 (prometna policija), a na poslovima sigurnosti na granici, u zračnom

prometu i plovidbi 6.161 policijski službenik (granična policija, pomorska policija i aerodromska policija).

Za ostvarenje programa sprječavanja kažnjivih ponašanja utrošeno je prosječno 1,497 milijardi kuna, za program suzbijanja kriminaliteta 502 milijuna kuna, za sigurnost cestovnog prometa 288 milijuna kuna, a za sigurnost na granici, u zračnom prometu i plovidbi 1,009 milijardi kuna.

1.3. Domaća i međunarodna komunikacija i suradnja policije

Kako se problemima javnog reda i sigurnosti te kvalitetom života građana bavi čitav niz ministarstava, tijela i službi koje moraju ostvarivati kvalitetnu međusobnu komunikaciju potrebno je dodatno unaprijediti koordinaciju svih aktivnosti uz činjenicu da je potrebno podići razinu komunikacije s građanima. Policija kao stožerna javna sigurnosna služba i kao najoperativnije tijelo javne uprave ima značajnu ulogu u povezivanju svih društvenih i partnerskih subjekata. U segmentu percepcije javnosti u odnosu na policiju ističe se potreba održanja visoke razine profesionalnog integriteta, partnerskog odnosa i taktičnosti, osobito u postupanju prema žrtvama kažnjivih ponašanja.

Policija navedeno može učiniti jer je **najoperativnije tijelo** u strukturi javne uprave. Ona djeluje svakodnevno **24 sata** i ima najbolji uvid u sva bitna pitanja vezana za sigurnost ljudi i imovine te funkcioniranje javnog reda na određenom području. Osim toga, to javnost i očekuje od policije jer je tradicionalno smatra najodgovornijom za stanje sigurnosti i javnog reda u društvu, iako smo svjesni da bez partnerskog odnosa sa svim subjektima u društvu nema kvalitetnog rješavanja problema.

Javnost rada jedna je od osnovnih karakteristika djelovanja policije u državama s dugogodišnjom demokratskom tradicijom. Stvarni uspjeh policije ovisi o odobravanju javnosti, a ne o predodžbi koju policija stvara sama o sebi. Javnost policiju najčešće percipira na dva načina: izravno, u kontaktu s policijskim službenicima i posredno, slikom koju mediji stvaraju o policiji. Oba su načina podjednako važna.

Na planu izravnog kontakta s građanima odgovornost za uspješnost policije leži pojedinačno na svakom policijskom službeniku. Od profesionalnog integriteta,

vještine komuniciranja i ukupnog ponašanja u konkretnoj situaciji svakog policajca, stvara se djelić ukupne slike koju građani imaju o policiji. Ljubaznost policijskog službenika, taktičnost u pristupu građanima (poglavito ako se radi o žrtvi), spremnost na pružanje pomoći, pristojno i kulturno ophođenje, osobna urednost policijskog službenika, čistoća i ispravnost policijske opreme, brzina intervencije i njena kvaliteta, načini su kako se pridobiva naklonost građana i stvara pozitivna slika o cjelokupnoj policijskoj službi u javnosti.

Na planu medijske slike o policiji odgovornost je na policijskim upravljačkim strukturama i službenicima za odnose s javnošću. Njihova kompetentnost, pravovremena dostupnost, iskrenost i otvorenost prema javnosti do mjere koja ne ugrožava uspješnost policijskog rada, pretpostavke su dobre komunikacije policije i medija. Partnerski odnos između policije i medija, a u interesu javnosti, poželjan je i obostrano koristan. U tom odnosu stalno treba imati na umu da je povjerenje neprestano na kušnji. Pokušaj manipulacije s bilo koje strane u ovom odnosu može upropastiti dugogodišnji trud na građenju povjerenja.

Na području odnosa s javnošću hrvatska je policija napravila značajne iskorake, međutim, to su tek početni koraci na putu koji otvara velike mogućnosti. U narednom razdoblju treba osmisliti cjelokupnu strategiju odnosa s javnošću i dosegnuti najviše standarde Europske unije na tom području.

Punopravno članstvo u EU kao prostoru mira, stabilnosti, sigurnosti, demokratskih sloboda, vladavine prava i gospodarskog razvoja temeljni je cilj Republike Hrvatske. Zbog vlastitog razvoja i sigurnosti, Hrvatska ima izrazite interese sudjelovati u izgradnji sigurnosnog sustava cijele Europe.

Djelujući na platformi vanjske politike Vlade, Ministarstvo unutarnjih poslova ima posebne zadaće i odgovornosti i na međunarodnom planu. Sigurnost je nedjeljiva kategorija i ona ne završava na državnim granicama. Proces globalizacije teče i na području sigurnosti. Razvijanje međunarodne policijske suradnje temeljni je uvjet uspješnog rada policija svih država. Policija Republike Hrvatske ima uspostavljene odnose sa svim policijskim organizacijama članica EU, te sa svim zemljama u neposrednom okruženju. Isto tako, kroz članstvo u Interpolu, policijska suradnja uspostavljena je s gotovo svim zemljama svijeta. Ti međunarodni odnosi policije odvijaju se kroz različite formalne oblike i kroz različite stupnjeve intenziteta.

S mnogim zemljama sklopljeni su bilateralni međunarodni ugovori na raznim sigurnosnim područjima, a također smo uključeni u mnoge multilateralne međunarodne ugovore. Tu međunarodnu suradnju treba i dalje razvijati i jačati kako bi policijska organizacija Republike Hrvatske bila prepoznata i prihvaćena, kao bitna sigurnosna komponenta europskog sigurnosnog sustava.

2. SPRJEČAVANJE KAŽNJIVIH PONAŠANJA (1. POSEBAN CILJ)

Kao prvi poseban cilj policije u 2012. godini ističe se **poboljšanje sprječavanja kažnjivih ponašanja**, a koji uključuje sljedeću problematiku: javni red i mir, rad operativnih dežurstva, intervencije i asistencije, nadzor i osiguranje javnih okupljanja, pronalaženje osoba i predmeta, rad specijalne policije, protueksplozijske zaštite, osiguranje osoba, objekata i prostora te inspekcijski nadzor.

Da bi smanjila opasnosti i posljedice od kaznenih djela i prekršaja policija, putem svoje organizacijske strukture i s raspoloživim ljudskim potencijalima, **nastoji trajno biti prisutna** na kritičnim mjestima u kritičnim vremenima kako bi **pravodobno spriječila** i **izravno suzbila** što veći broj kažnjivih ponašanja. Dugotrajno iskustvo svih policijskih organizacija poučava da se mnoge neželjene situacije kao i njihove posljedice mogu spriječiti i izbjeći ako ih se predvidi. Sprječavanje kažnjivih ponašanja za svako je društvo ekonomičnije nego njegovo suzbijanje ili naknadno otklanjanje štetnih posljedica. Zbog toga se hrvatska policija u svom djelovanju sve više vodi **proaktivnim** načelom. Stalna prisutnost policije na sigurnosno rizičnim mjestima, osim općeg preventivnog utjecaja na ponašanje građana, omogućava policijskim službenicima da izravno, u samom začetku, suzbiju svaki oblik kažnjivog ponašanja kako bi se izbjegle teže posljedice.

Na temelju trajnog praćenja i analize stanja javne sigurnosti na teritoriju cijele države i području svake policijske uprave potrebno je alocirati ograničene kapacitete policije, kako bi pokrivenost sigurnosno rizičnih prostora bila optimalna. Isto tako treba stalno razvijati policijske vještine i sposobnosti tako da nužne intervencije policije budu uz najmanju moguću mjeru uporabe sredstava prisile.

Budući da izgradnja javne sigurnosne arhitekture društva nije isključivo posao

policijske organizacije, treba potaknuti stvaranje sigurnosne mreže društva u koju mogu biti uključeni svi građani kroz sve oblike javnog društvenog djelovanja. Svakako da policija u javnom sigurnosnom sustavu ima ključnu ulogu i od nje se očekuju inicijativa i prvi koraci u povezivanju svih društvenih subjekata suodgovornih za poboljšanje stanja javne sigurnosti.

2.1. Javni red i mir

Prekršaji su takav oblik kažnjivih ponašanja kojima se narušava javni poredak i društvena disciplina ili se ugrožavaju druge društvene vrijednosti koje nisu zaštićene Kaznenim zakonom ili drugim zakonima u kojima su propisana kaznena djela. Svrha propisivanja, izricanja i primjene prekršajnih sankcija ogleda se u tome da se građani upozore na poštivanje pravnog poretka, a prekršitelji da se u budućnosti suzdrže od protupravnog ponašanja.

Održavanje povoljnog stanja javnog reda i mira te opće sigurnosti ljudi i imovine temeljni je policijski posao.

U djelokrugu policije su svi prekršaji iz Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira, ali i veliki broj prekršaja iz drugih zakona (ukupno 65 drugih zakona) kojima je policiji u nadležnost dodijeljeno njihovo utvrđivanje. Najveći broj prekršaja policija utvrđuje kroz pozoričku i ophodnu djelatnost, te u hitnim intervencijama kada je obaviještena o narušavanju javnog reda i mira.

U 2012. godini zabilježeno je **91.168 prekršaja po svim propisima koji uređuju pitanje javnog reda i mira**, što je za 949 ili **1.0% manje** nego 2011. godine. Pritom prekršaji po Zakonu o prekršajima protiv javnog reda i mira čine 26.6%, po ostalim zakonima 72.9% od ukupnog broja prekršaja, a po odlukama lokalnih tijela 0.5%.

Posljednjih deset godina zabilježeno je 1.078.026 prekršaja protiv javnog reda i mira (po svim propisima), što prosječno godišnje iznosi 107.803 prekršaja. **Vidljiv je trend pada njihova broja.**

Od **24.275 prekršaja po Zakonu o prekršajima protiv javnog reda i mira**, od kojih je najveći broj počinjen na ulicama, trgovima i sličnim otvorenim prostorima (13.567 ili 55.9% svih prekršaja po ovom propisu), najčešće svađom i vikom,

tučnjavom, drskim ponašanjem (13.452 ili 55.4%) te omalovažavanjem ili vrijeđanjem policijskih službenika (2.514 ili 10.4%).

Sljedeći po učestalosti su prekršaji po **Zakonu o zaštiti od nasilja u obitelji** i to njih 14.874, što čini 16.3% svih prekršaja (osim prekršaja u prometu).

Zbog kršenja odredbi Zakona o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima, Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira te Zakona o javnom okupljanju i drugih vezanih uz **protupravna ponašanja na športskim natjecanjima** 1.023 osobe su privedene, a protiv 1.230 osoba podneseni su optužni prijedlozi (od toga 1.046 po **Zakonu o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima**). Trenutno je na snazi 283 pravomoćnih zaštitnih mjera zabrane prisustvovanja određenim športskim natjecanjima te 16 pravomoćno izrečenih mjera opreza zabrane posjećivanja određenog mjesta. Znakovito je kako neki od prijestupnika na športskim natjecanjima imaju izrečene po dvije ili više mjera zabrane. U 2012. godini 130 osoba bilo je **pod mjerama zabrane, što je za 23.8% više** u odnosu na prethodnu godinu (105).

Najviše mjera zabrane izrečeno je na području Policijskih uprava zagrebačke (43), Policijske uprave splitsko-dalmatinske (41) i Policijske uprave primorsko-goranske (16), dok je po sportskim klubovima najviše mjera zabrane izrečeno za utakmice HNK „Hajduk“ (53), NK „Dinamo“ (49) te nogometne reprezentacije Hrvatske (100).

Analizom provedbe mjera zabrane prisustvovanja športskim natjecanjima ustvrdilo se kako se najveći broj osoba (98.0%), kojima su mjere izrečene, policiji javlja prije početka športskog natjecanja i oni su pod policijskim nadzorom tijekom športskog natjecanja, dok je manji broj (2.0%) njih koji nemaju obvezu javljanja policiji. **Primjenom ovih mjera postiže se svrha - počiniteljima najtežih prekršaja ili kaznenih djela onemogućava se nazočnost na športskim natjecanjima, što pridonosi smanjenju najtežih oblika nereda na samim športskim natjecanjima.**

2.2 Operativna dežurstva, intervencije i asistencije

Operativna dežurstva u policijskim postajama, policijskim upravama i Ravnateljstvu policije svakodnevno kroz 24 sata prate stanje sigurnosti na područjima svoje nadležnosti i teritoriju cijele Republike Hrvatske. Zadaća im je

zaprimanje svih obavijesti o ugrožavanju sigurnosti te pokretanje, organiziranje i koordiniranje svih hitnih mjera i radnji da se stanje sigurnosti održi na najvišoj mogućoj razini.

Kada prijete izravna opasnost za živote, osobni integritet i imovinu policija je dužna poduzeti odgovarajuće mjere i radnje da bi se otklonila opasnost. Policija to radi na dva načina. Ako se policijski službenik zatekne na mjestu ugroze, dužan je odmah poduzeti sve potrebno da se spriječi nastanak negativnih posljedica. U drugom slučaju, kada policija dobije dojavu da negdje prijete opasnost dužna je u najkraćem roku uputiti policijske službenike na mjesto događaja. Brzinom dolaska na mjesto događaja mjeri se efikasnost policije na području sprječavanja i suzbijanja kažnjivih ponašanja i ublažavanje štetnih i tragičnih posljedica ako su već nastupile.

U 2012. godini policija je **preko svojih operativnih dežurstava** policijskih postaja, policijskih uprava i Ravnateljstva policije **zaprimila 331.275 dojava o događajima ili prosječno oko 907 događaja dnevno.**

Ističe se da je projekt Ravnateljstva policije „**Policija javno djeluje-javnost ocjenjuje**“ u okviru kojeg je aktiviran besplatni telefon (0800-00-92) polučio pozitivan rezultat te je zaprimljeno 862 poziva od kojih je manji broj zahtijevao postupanje policije. Isto tako u okviru borbe protiv korupcije na **antikorupcijski telefax (0800-80-92)** i **telefon (0800-50-92)** zaprimljeno je oko 260 poziva građana koje se potom upućivalo i savjetovalo kako dalje postupiti.

Osiguranje sigurnosno značajnijih javnih priredbi sportskog obilježja, sudjelovanje u pružanju pomoći sudu, državnom odvjetniku, državnim tijelima ili drugim pravnim osobama s javnim ovlastima ako se u provedbi postupka opravdano očekuje pružanje otpora, poslovi osiguranja šticećenih osoba, pružanje zaštite žrtava kaznenih djela i drugih osoba, provedba mjera i radnji u sklopu Operativne akcije „Turistička sezona“, pružanje ispomoći u protupožarnoj sezoni, pružanje ispomoći ostalim organizacijskim policijskim oblicima na razini matičnih policijskih uprava i sprječavanje narušavanja i uspostavljanje javnog reda narušenog u većem opsegu bile su **radne odrednice djelovanja interventnih jedinica** policije u 2012. godini.

Tijekom 2012. godine Zapovjedništvo interventne policije organiziralo je 381 ispomoć pripadnika interventne policije na zahtjev policijskih uprava na kojima je bilo angažirano 7.805 policijskih službenika. U usporedbi s 2011. godinom **evidentno je**

smanjen broj ispomoći, angažiranih službenika pa i utrošenih radnih sati (100.727 radnih sati, što je smanjenje za 32.7%).

Policijski službenici interventne policije uporabili su sredstva prisile u 870 slučajeva, što je za 19 slučajeva povećanje u odnosu na 2011. godinu. U svim slučajevima **uporabe sredstava prisile tijekom pružanja asistencija dosljedno se primjenjivalo načelo nužnosti koje opravdava primjenu sile do granice za postizanje zakonita učinka.**

2.3. Nadzori i osiguranja javnih okupljanja

Pravo na javna okupljanja građana ustavna je kategorija, a način korištenja tog prava uređen je Zakonom o javnim okupljanjima. Javna okupljanja su mirna okupljanja i javni prosvjedi, javne priredbe i drugi oblici okupljanja.

Kako su u tim događajima potencijalno moguća ugrožavanja javnog reda, mira i sigurnosti, policija je dužna pratiti sva javna okupljanja i svojim aktivnostima osigurati zaštitu ljudi i imovine. Posebno sigurnosno ugrožavajuća javna okupljanja su i dalje ona na športskim natjecanjima kada i uz poduzimanje svih mjera i radnji dolazi do nereda i narušavanja javnog reda, mira i sigurnosti.

U 2012. održano je **17.685 javnih okupljanja**. Na manjem broju, odnosno na 116 javnih okupljanja došlo je do narušavanja javnog reda i mira i izgreda sudionika (nereda), te je **privedeno 1.437 osoba**, a zbog nereda je podneseno 168 kaznenih prijava i 1507 prekršajnih prijava.

Među održanim javnim okupljanjima najviše je bilo športskih okupljanja / natjecanja (9.312) na kojima je zabilježeno i najviše izgreda - 62 navijačka izgreda, a privedene su 1023 osobe.

Na održanim javnim okupljanjima 119 građana je ozlijeđeno od kojih je osam građana teško ozlijeđeno, a jedna je osoba smrtno stradala u tučnjavi na javnom okupljanju kulturno-zabavnog obilježja u Poreču (susret motorista „16. *Golden Valley on the Beach*“).

U osiguranju javnih okupljanja ozlijeđeno je i 17 policijskih službenika (jedan policijski službenik teže).

Tijekom godine zabilježen je veći broj mirnih okupljanja i javnih prosvjeda u organizaciji Hrvatskog seljačkog saveza, Udruge „Prijatelji životinja“, Hrvatske udruge sindikata, Nezavisnog sindikata „Dalmacijavina“, Sindikata radnika petrokemikalija i plastičnih masa „Dioki“, Nezavisnog sindikata radnika „Jadrankamena“, Sindikata metalaca „RIZ odašiljači“, Sindikata željezničara Hrvatske, Hrvatske čiste stranke prava, Autohtone stranke prava - Dražen Keleminec te prosvjedi studenata Fakulteta političkih znanosti i dr. Značajnija mirna okupljanja i javni prosvjedi u organizaciji više seljačkih udruga proizvođača mlijeka održani su od 14. do 29. veljače. 2012. godine na području četrnaest policijskih uprava (sudionici prosvjeda su traktorima stalno ili privremeno blokirali promet na dijelovima više državnih, županijskih i lokalnih cesta).

Kod osiguranja svih oblika javnih okupljanja **nastavilo se smanjivanjem broja angažiranih policijskih službenika** i provedbom zakonskih obveza koje ima organizator za održavanje reda i mira na javnom okupljanju u što, među inim, **ulazi ustroj redarske službe i angažiranje većeg broja redara**, što ovisi o prosudbi opsega i značaja javnog okupljanja.

2.4. Pronalaženje osoba i predmeta

Policijska traga za osobama i predmetima tako da raspisuje potrage i objave. Potrage se raspisuju: za osobom za koju postoji osnovne sumnje da je počinila kazneno djelo za koje se progoni po službenoj dužnosti ili prekršaj, odnosno za osobom koja može dati obavijesti o navedenom kaznenom djelu, prekršaju ili počinitelju; za nestalom osobom i za osobom za kojom je izdana tjeratica u skladu s posebnim zakonom. Objave se raspisuju radi: utvrđivanja prebivališta ili boravišta osoba, u slučaju propisanom zakonom; utvrđivanja identiteta osobe koja nije u stanju dati osobne podatke ili mrtvog tijela osobe za koju se ne mogu utvrditi osobni podaci; pronalaženja predmeta u svezi kaznenog djela ili prekršaja ili predmeta koji su pronađeni ili nestali i oduzimanja predmeta ili isprava na temelju odluke suda ili tijela uprave.

Tijekom 2012. godine raspisano je **13.090 potraga i objava za osobama**, od kojih ih je obustavljeno 12.665, a na snazi je ostalo još 8.750 potraga i objava. Za nestalim osobama raspisane su 1.592 potrage, njih 1.627 je obustavljeno (zbog

pronalaska osoba ili prestanka razloga za traganjem), a još je na snazi 2.468 potraga i objava koje su raspisane u izvještajnoj godini i iz ranijih razdoblja.

U 2012. godini za nestalim predmetima raspisano je 459.688 objava, a obustavljeno ih je 31.441.

2.5. Specijalna policija

Specijalna policija obavlja policijske poslove u situacijama visokog rizika kao što su otmice, talačke situacije, opasna traganja, opasna uhićenja, rizična osiguranja i demonstracije.

Tijekom 2012. godine **Specijalna policija obavila je 501 operativnu zadaću** i to: a) **intervencije** (rješavanje kriznih situacija, potraga za osobama, pregled objekata i prostora i dr.) (**bilježi se pad za 24.2%**), b) **osiguranje** šticećenih osoba, događaja, druga osiguranja i preprate, c) **ronilačke i pirotehničke** zadaće te d) zadaće **zrakoplovne** jedinice.

Tijekom 2012. godine zrakoplovna jedinica Specijalne policije neke je operativne zadaće izvršila korištenjem četiriju helikoptera, ostvarivši 707 sata leta od čega je bilo 12 sati noćnog leta.

Sve operativne zadaće **Specijalna policija obavila je uspješno i na visokoj profesionalnoj razini.**

Da bi mogli ispunjavati svoju misiju – obavljanje najzahtjevnijih policijskih poslova u situacijama visokog rizika – pripadnici Specijalne policije moraju trajno biti uvježbani da bi mogli uspješno reagirati u izvanrednim i kriznim situacijama. Tijekom 2012. godine **u potpunosti je ostvaren Plan obuke po svim specijalnostima, što se pozitivno odrazilo na uspješno izvršenje svih službenih zadaća.**

2.6 Protueksplozijska zaštita

Protueksplozijska zaštita su poslovi pronalaženja, uklanjanja, skladištenja i uništavanja svih vrsta eksplozivnih sredstava i naprava.

U 2012. godini dogodilo se **70 eksplozija**, što je povećanje za 22.8% u odnosu na prethodnu godinu. U tim je eksplozijama 21 osoba poginula (19 je

nastradalo od eksplozija formacijsko-eksplozivnih sredstava, 1 je osoba stradala u eksploziji plina, dok je 1 osoba stradala u tehnološkoj eksploziji), dok je teške tjelesne ozljede zadobilo 11 osoba. Od 19 poginulih u eksplozijama formacijsko-eksplozivnih sredstava, 14 osoba samo ih je aktiviralo (samoubojstvo).

Najviše eksplozija uzrokovala su **vojno-formacijska eksplozivna sredstva** i to u 42 slučaja, što je za **16.7% više** nego u 2011. godini. Slijede eksplozije **improviziranih eksplozivnih sredstava** kojih je tijekom 2012. godine zabilježeno 8, što je za **50.0% manje** nego u 2011. godini. Slijede eksplozije ostalih eksplozivnih sredstava u 9 slučajeva, a zabilježene su i 2 tehnološke eksplozije u 2 slučaja. **Eksplozije plina** zabilježene su u 9 slučajeva, što je **povećanje za 80.0%**.

Policija je zaprimila **75 anonimnih dojava** o postavljenoj eksplozivnoj napravi. Nakon obavljenih protueksplozijskih pregleda, u svim slučajevima se ustvrdilo kako je **bila riječ o lažnim dojavama**. Policijski službenici intervenirali su i nakon zaprimljenih dojava građana o pronađenim sumnjivim predmetima. U najvećem broju slučajeva radilo se o pronalascima eksplozivnih vojno-formacijskih sredstava prilikom čišćenja podruma i tavana obiteljskih kuća, stambenih zgrada, sanacije srušenih i oštećenih kuća, uređenju okućnica ili kod obavljanja poljoprivrednih radova.

Tijekom 2012. godine **izuzeto je 8.415 komada različitih vrsta formacijsko-eksplozivnih sredstava koja su zbog lošeg stanja sva uništena**. Policijski službenici protueksplozijske zaštite pomagali su i drugim službama u sklopu policijskog sustava i izvan njega (Hrvatska vojska, Civilna zaštita). U protekloj godini policijski službenici protueksplozijske zaštite obavljali su i druge poslove kao što su protueksplozijski pregledi na graničnim prijelazima, nadzor rada tvrtki koje se bave uporabom, skladištenjem i prijevozom eksplozivnih tvari, nadzor skladišta primarnih i sekundarnih eksplozivnih tvari i sredstava u kamenolomima, nadzor skladišta protugradnih raketa, nadzor tijekom prijevoza eksplozivnih sredstava, nadzor u trgovinama oružja i streljiva, sudjelovanje u pretragama otvorenih prostora i racijama. Zamjetan je bio njihov udjel na poslovima ekshumacije žrtava Domovinskog rata (44 puta), obavljajući prethodne protueksplozijske preglede terena na kojima se obavljala ekshumacija te protueksplozijske preglede svakog ukopnog mjesta pri vađenju posmrtnih ostataka.

2.7 Osiguranje osoba, objekata i prostora

U sustavu redovitog osiguranja Službe za osiguranje i zaštitu šticeenih osoba u 2012. godini **bilo je 15 šticeenih osoba**. Redovito se provodilo osiguranje **20 šticeenih objekata**.

Redovito osiguranje objekata diplomatskih misija, konzularnih ureda i pojedinih objekata diplomatskog osoblja provodilo se temeljem reciprociteta te sukladno sigurnosnoj prosudbi o ugroženosti pojedinog objekta stalnim osiguranjem u smjenskom sustavu rada 12/24 i 12/48 sati. Redovito osiguranje provodilo se na **13 veleposlanstava, pet rezidencija** te na **dva dodatna objekta**.

Tijekom godine službenici Službe za osiguranje i zaštitu šticeenih osoba izvršili su 744 posebna osiguranja šticeenih osoba Republike Hrvatske i 156 posebnih osiguranja stranih šticeenih osoba – **organizirano je 900 posebnih osiguranja šticeenih osoba**.

Usporedbom podataka **vidljivo je smanjenje broja zadaća** u 2012. godini za 58.3% te smanjenje broja osiguranja prostora za 61.8% u odnosu na 2011. godinu.

2.8. Inspekijski nadzor

Temeljna zadaća inspekijskog nadzora je unapređenje stanja javne sigurnosti u djelatnostima od bitnog utjecaja za opću sigurnost. Kako bi se smanjile opasnosti koje mogu nastati od požara i tehnoloških eksplozija, proizvodnje i prometa eksplozivnih tvari, na području zaštitarske i detektivske djelatnosti, humanitarnog razminiranja i tehničke zaštite financijskih institucija potrebno je inspekijskim nadzorom sprječavati i suzbijati sva nelegalna ponašanja subjekata koja te opasnosti mogu izazvati. Osim represivnog djelovanja, inspekijske službe Inspektorata unutarnjih poslova u sastavu Ministarstva unutarnjih poslova trebaju promicati preventivne mjere i standarde kod nadziranih subjekata kako bi se otklonile sve moguće situacije koje mogu ugroziti ljude i imovinu.

Tijekom 2012. godine policija je **u inspekijskom nadzoru izvršila 5.480 pregleda prema odredbama iz Zakona o zaštiti od požara, 1.779 pregleda prema odredbama Zakona o eksplozivnim tvarima i 6.196 pregleda prema odredbama iz Zakona o privatnoj zaštiti**.

2.9. Međunarodna policijska suradnja

U sklopu suradnje s policijama europskih država i 2012. godine nastavilo se s **provedbom projekta „Sigurna turistička sezona“** koja se bez prekida uspješno provodi već šestu godinu.

U Republiku Hrvatsku su u smjenama tijekom srpnja, kolovoza i rujna bili upućivani policijski službenici iz Republike Austrije, Savezne Republike Njemačke, Češke Republike, Republike Mađarske, Slovačke Republike, Republike Poljske, Ukrajine, Republike Srbije, Republike Slovenije, Talijanske Republike, Republike Makedonije i Crne Gore. Službu su obavljali na području Policijske uprave istarske, splitsko-dalmatinske, šibensko-kninske, dubrovačko-neretvanske, zadarske, primorsko-goranske i ličko-senjske. U tom međunarodnom projektu **sudjelovalo je 58 stranih policijskih službenika** koji su policijske ophodnje obavljali uz hrvatske policijske službenike.

Strani policijski službenici za vrijeme svog angažmana u Republici Hrvatskoj nisu imali policijske ovlasti, a službu su obavljali u nacionalnim policijskim odorama, osim policijskih službenika Republike Srbije, Republike Makedonije i Crne Gore) i bez naoružanja (osim austrijskih policijskih službenika koji su, sukladno potpisanom Memorandumu, nosili svoje oružje i drugu opremu koju su mogli koristiti samo za nužnu obranu).

3. SUZBIJANJE KRIMINALITETA (2. POSEBAN CILJ)

Kao drugi poseban cilj policije u 2012. godini ističe se **poboljšanje suzbijanja kriminaliteta**. Kriminalitet, kao ukupnost svih kaznenih djela koja su se zbila na određenom području za određeno razdoblje, prouzroči dvije trećine svih štetnih i tragičnih posljedica na području javne sigurnosti. Zbog toga, kaznena djela, kao opasniji oblik kažnjivih ponašanja, trajno pobuđuju zanimanje javnosti. Velika većina kriminaliteta događa se izvan izravnog opazaja policijskih službenika tako da ga oni ne mogu neposredno suzbijati. Saznanja o kriminalitetu policija stječe dojavom građana ili pravnih osoba, a jedan dio otkriva vlastitom operativnom djelatnošću.

Znatan dio kriminaliteta u svakom društvu ostaje neotkriven iz mnogih razloga, a društvo zbog toga trpi štetne posljedice. Neotkriveni kriminalitet krije se u tzv. *tamnoj brojci* kriminaliteta. Uvriježena je kriminološka procjena kako se od ukupnog kriminaliteta samo jedna petina rasvijetli. U Republici Hrvatskoj policija godišnje zabilježi oko **120** tisuća kaznenih djela. Od toga, za oko **90** tisuća kaznenih djela policija dozna putem dojava, a u oko **30** tisuća slučajeva policija sama otkrije postojanje kaznenog djela.

Razriješenost kriminaliteta znači ustvrditi postojanost osnovane sumnje da su neka osoba ili osobe odgovorni za pojedina kaznena djela za koja je policija ustvrdila da su se dogodila. Od ukupnog broja otkrivenih kaznenih djela policija u Republici Hrvatskoj uspijeva razriješiti, na godišnjoj razini, šezdesetak posto kriminaliteta. Trajna je zadaća policije da otkriva što više kaznenih djela i da pokuša ustvrditi osnovanost sumnje za sve osobe koje potencijalno mogu biti odgovorne za ta kaznena djela.

Sva kaznena djela nemaju istu težinu. Ne zanemarujući manje štetna kaznena djela, u 2012. godini policija je veću pozornost posvetila najtežim kaznenim djelima. Otkrivajući i razrješavajući tu vrstu kriminaliteta, policija povećava osjećaj sigurnosti u društvu i jača povjerenje građana u javni sigurnosni sustav.

U protekloj godini zabilježeno je **110.068 kaznenih djela** što je **oko 3% manje** u odnosu na 2011. godinu. Od **72.171** kaznenog djela za koje se postupak pokreće **po službenoj dužnosti (za koje se bilježi pad od 4.6%)**, razriješeno je **56.9%**, a ako se uzme u obzir i da su u 2012. godini pronađeni počinitelji 1.533 kaznena djela prijavljena ranijih godina **koeficijent razriješenosti iznosi 59%**.

Stopa kriminaliteta svih zabilježenih kaznenih djela na sto tisuća stanovnika iznosi 2.569 kaznenih djela, a stopa kriminaliteta kaznenih djela za koja je policija pokrenula kazneni postupak po službenoj dužnosti iznosi 1.684 kaznena djela.

Zbog načina i tehnika istraživanja pojedinih vrsta kaznenih djela, ukupan kriminalitet se klasificira u nekoliko kategorija koje se ne preklapaju sa zakonskom klasifikacijom, koja se temelji na zaštićenim vrijednostima. U ovom izvješću dati će se pregled prema **uobičajenoj kriminalističkoj klasifikaciji**. Strukturu kriminaliteta za koji se postupak pokreće po službenoj dužnosti u 2012. godini prema kriminalističkoj klasifikaciji čine: opći kriminalitet s 56.385 kaznenih djela ili 78.1%; kriminalitet droga

s 7.295 kaznenih djela ili 10.1%; gospodarski kriminalitet s 5.994 kaznenih djela ili 8.3%; organizirani kriminalitet sa 788 kaznenih djela ili 1.1%; kriminalitet od posebnog sigurnosnog značaja s 83 kaznena djela ili 0.1% (terorizam i ekstremno nasilje sa 67 kaznenih djela ili 0.1% i ratni zločin sa 16 kaznenih djela ili 0.02%) i kriminalitet u prometu s 1.626 kaznenih djela ili 2.3%.

U istraživanju pojedinih vrsta kaznenih djela temeljem Zakona o kaznenom postupku protiv osoba provode se **posebne dokazne radnje**. Tijekom 2012. godine u Republici Hrvatskoj uz primjenu posebnih dokaznih radnji, temeljem izdanih naloga započelo je 150 kriminalističkih istraživanja. Posebne dokazne radnje **primijenile su se u 0.35%** od ukupno prijavljenih kaznenih djela (bez prometnih delikata), a što **predstavlja pad** u odnosu na 2011. godinu kada su se primijenile u **0.44%**.

3.1. Organizirani kriminalitet

U kategoriju organiziranog kriminaliteta, u pravilu, se ubrajaju kaznena djela s težim posljedicama počinjena u sastavu skupine ili zločinačke organizacije.

U 2012. godini zabilježeno je 788 kaznenih djela organiziranog kriminaliteta. Ova kaznena djela počinilo je 485 osoba. Materijalna šteta počinjena ovim kaznenim djelima procijenjena je na 21.267.179 kuna.

U odnosu na prethodnu godinu **broj kaznenih djela u porastu** je za 14.2%, **broj osumnjičenih osoba u padu** je za 5.8%, a i **materijalna šteta manja** je za 81.1%. U **značajnom su porastu kaznena djela vezana uz državnu granicu** – protuzakonito prebacivanje osoba preko državne granice (prijavljena su 184 kaznena djela, što je porast za 109.1%) i izbjegavanje carinskog nadzora (prijavljeno je 65 kaznenih djela, što je porast za 441.7%) te kaznena djela podvođenja (za 76.7%) i krivotvorenja novca (za 9.4%).

Najbrojnija djela ove vrste kriminaliteta su protuzakonito prebacivanje osoba preko državne granice (23.4%), krivotvorenje novca (19.3%), iznuda (13.6%), nedozvoljeno držanje oružja (13.3%) i protupravna naplata (10.7%).

3.1.1. Najznačajnija kriminalistička istraživanja

- Provedbom posebnih dokaznih radnji nad **devet osoba**, pripadnika **međunarodne kriminalne skupine**, ustvrdila se postojanost sumnje da su od 11. studenog 2011. do 17. travnja 2012. godine za iznose od 400 do 2000 eura po osobi na riječkom, opatijskom i zagrebačkom području obavljali prihvat osoba, većinom kosovskih i turskih državljana, pa ih potom ilegalno prebacivali na područje Slovenije, Italije, Austrije i Francuske. Tako su u navedenom razdoblju preko državne granice ilegalno preveli **33** ilegalna migranta, **ostvarivši protupravnu imovinsku korist u iznosu od 17.240 eura**. Nakon provedenog kriminalističkog istraživanja, devet je osoba zbog osnovane sumnje u počinjenje **15 kaznenih djela protuzakonitog prebacivanja osoba preko državne granice** iz čl.177. st.3. KZ-a. dovedeno 17./18. travnja 2012. godine u pritvorsku jedinicu.
- Kriminalističkim se istraživanjem ustvrdilo kako su osumnjičene osobe kao pripadnici **međunarodne kriminalne skupine** od 23. rujna 2011. do 10. srpnja 2012. godine, za iznose od 300 do 1700 eura po osobi, na širem karlovačkom području obavljali prihvat turskih državljana, te ih potom ilegalno prebacivali na područje Slovenije i dalje na područje EU. Tako su u navedenom razdoblju preko državnih granica BiH, RH i **SLO ilegalno prebacili najmanje sto ilegalnih migranata, ostvarivši protupravnu imovinsku korist u iznosu od najmanje 1.500.000 kuna**. Kriminalističko istraživanje završilo je podnošenjem kaznenih prijava protiv šest osoba zbog osnovane sumnje u počinjenje kaznenog djela protuzakonitog prebacivanja osoba preko državne granice iz čl.177. st.3. KZ-a. Koordiniranim kriminalističkim istraživanjem s policijskim službenicima Ministarstva sigurnosti BiH, Centralnim istražnim uredom granične policije uhićeno je pet hrvatskih državljana i jedan slovenski državljanin, dok je na području BiH od strane Centralnog istražnog ureda granične policije uhićeno 12 državljana BiH za koje se ustvrdilo da su kao pripadnici iste kriminalne skupine na području BiH počinili 20 kaznenih djela protuzakonitog prebacivanja osoba preko državne granice. Zbog osnovane sumnje u počinjenje **30 kaznenih djela** vezanih za krijumčarenje ljudi, ukupno su na području RH i BiH podnesene tri kaznene prijave protiv **21 osobe**.

- Provedenim kriminalističkim istraživanjem ustvrdilo se kako se sedam hrvatskih državljana i tri afganistanska državljana (dvojica tražitelja azila u RH i jedan tražitelj azila na području Srbije) te više osoba s područja Srbije, Grčke, Italije i Poljske od 28. rujna 2012. godine do 8. studenog 2012. godine povezalo u nakani **stjecanja protupravne koristi ilegalnim prebacivanjem osoba preko državne granice** za iznos od 800 eura po osobi za prebacivanje osoba s područja Srbije u RH, točnije na područje grada Kutine (Prihvatni centar za tražitelje azila) i potom dalje iz Hrvatske u Sloveniju i zemlje zapadne Europe kao krajnje odrednice. Provedbom kriminalističkog istraživanja u navedenom razdoblju ustvrdilo se kako su osumnjičeni počinili **26 kaznenih djela protuzakonitog prebacivanje osoba preko državne granice kojom prilikom je preko državne granice prebačeno najmanje 188 ilegalnih imigranata** državljana Afganistana, Somalije, Pakistana, Eritreje i drugih. Ostvarena protupravna imovinska korist procjenjuje se na oko **150.040 eura** (1.128.000 kuna).
- Kriminalističkim istraživanjem obuhvaćeno je **19** osoba, državljana Republike Hrvatske i BiH, a ustvrdilo se kako su se **organizirali za prebacivanje cigareta iz BiH** preko legalnih graničnih prijelaza Vinjane Donje, Karasoviće, Kamensko, Zaton Doli i na područje Kaštela. U **62** zabilježena slučaja u skrivenim i prerađenim dijelovima osobnih vozila dostavljali su različite marke cigareta bez odgovarajućih nadzornih markica, koje su se potom „mravljom“ prodajom distribuirali na tržnicama na širem splitskom području. Dana 19. i 20. rujna 2012. godine na području PU splitsko-dalmatinske provedeno je više osobnih pretraga, pretraga domova i drugih prostora te pokretnih sredstava kojom prilikom je pronađeno i oduzeto 3586 kutija cigareta i pet kilograma rezanog duhana, nekoliko mobitela i pripadajućih SIM kartica, kao i djelomične bilješke o evidenciji kupoprodaje cigareta. 20. rujna 2012. godine uz kaznenu prijavu u pritvorsku je jedinicu dovedeno deset osoba, od kojih je pet zadržano u istražnom zatvoru, protiv jedne osobe je kaznena prijava uslijedila redovitim putem, dok je za sedam osoba državljana BiH i dvojnog državljanstva raspisana potraga s mjerom uhićenja, a jedna je osoba otprije u zatvoru u Splitu. Dana 21. rujna 2012. godine na MCGP Stara Gradiška uhićena je jedna od osoba za kojima je raspisana potraga te je predan u zatvor u Splitu

temeljem rješenja suca istrage.

- Policijski su službenici od 18. srpnja 2012. godine provodili kriminalističko istraživanje zbog osnovane sumnje u **počinjenje kaznenih djela udruživanje za počinjenje kaznenih djela** iz čl. 333. KZ-a i **protuzakonito prebacivanje osoba preko državne granice** iz čl.177. st.1. i 3. KZ-a. Provedenim kriminalističkim istraživanjem utvrđeno je kako se deset osoba (među kojima je policijski službenik PU vukovarsko-srijemske) u navedenom razdoblju povezalo u skupinu u svrhu stjecanja protupravne imovinske koristi ilegalnim prebacivanjem osoba preko državne granice iz Srbije u RH i iz Srbije na područje Mađarske. Otkriveno je sedam slučajeva prebacivanja najmanje 44 strana državljana za iznos od 650 do 750 eura po osobi. **Osim prebacivanjem osoba preko državne granice, ova se skupina bavila i nedopuštenom trgovinom** pa je tijekom kriminalističkog istraživanja zaplijenjena **tona duhana** i jedan kilogram marihuane.

3.2. Gospodarski kriminalitet i korupcija

U kategoriju gospodarskog kriminaliteta, u pravilu, ubrajaju se pojedina kaznena djela protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom, pojedina kaznena djela protiv okoliša, kaznena djela protiv sigurnosti platnog prometa i poslovanja, pojedina kaznena djela protiv službene dužnosti i kaznena djela protiv vrijednosti zaštićenih posebnim zakonima.

U 2012. godini otkrivena u **5.994 kaznena djela gospodarskog kriminaliteta** za što je osumnjičeno 2.438 osoba (290 pravnih osoba i 2.148 fizičkih osoba). U odnosu na prethodnu godinu **broj kaznenih djela u padu je za 18.0%**, a **osumnjičenih osoba za 27.7%**.

Pozornost je bila usmjerena na: **suzbijanje korupcije, financijske istrage i pranje novca, visokotehnoški kriminalitet, suzbijanje sive ekonomije, primjena Zakona o odgovornosti pravnih osoba**, međunarodne aktivnosti i obveze.

3.2.1. Suzbijanje korupcije

Protukorupcijske aktivnosti u Republici Hrvatskoj temelje se na nacionalnoj pravnoj regulativi (Kazneni zakon, Zakon o kaznenom postupku, Zakon o policiji, Zakon o USKOK-u, Zakon o državnom odvjetništvu, Zakon o policijskim poslovima i ovlastima) i međunarodnim pravnim instrumentima (Kaznenopravna i Građanskopravna konvencija Vijeća Europe o korupciji i Konvencija Ujedinjenih naroda protiv korupcije).

Korupcijskih kaznenih djela prijavljeno je 825 od čega je 48.7% kaznenih djela zlouporabe položaja ili ovlasti, 24.6% davanja, 23.8% primanja mita, dok na sva ostala djela iz ove skupine otpada 2.9%. Korupcijskih kaznenih djela prijavljeno je **manje za 9.4%**. **Počinitelja tih kaznenih djela bilo je manje za 22.2%** u usporedbi s podacima iz prethodne godine. Materijalna šteta pričinjena korupcijskim kaznenim djelima iznosila je **568.505.910** kuna.

Obveze MUP-a iz Strategije suzbijanja korupcije kao i pripadajućeg **Akcijskog plana**, odnosno Programa za trgovačka društva u većinskom državnom vlasništvu za razdoblje 2010-2012. godine, **kontinuirano se provode**, a primarno se odnose na jačanje kadrovskog i institucionalnog okvira za borbu protiv korupcije, sustavnu provedbu stručnog osposobljavanja policijskih službenika za poslove otkrivanja korupcijskih kaznenih djela i njihovih počinitelja, sudjelovanje u europskim i regionalnim institucijama te suradnju s Europolom, Interpolom, policijama susjednih i drugih europskih država.

Fokus protukorupcijskih napora odnosi se na korupciju u **javnom sektoru**, trgovačkim društvima u većinskom ili potpunom **vlasništvu države** te korupciju u jedinicama **lokalne (područne) samouprave**, ali i na suzbijanje „**unutarnje korupcije**“ (unutar samog MUP-a RH).

Ministarstvo unutarnjih poslova sudjeluje i u provedbi izvida kaznenih djela počinjenih na štetu financijskih interesa Europske unije kao tijelo sustava za suzbijanje nepravilnosti i prijevара (AFCOS sustav). AFCOS sustavom provodi se koordinacija zakonodavnih, upravnih i operativnih aktivnosti u svrhu zaštite financijskih interesa Europske unije i ostvaruje neposredna suradnja s Uredom Europske komisije za borbu protiv prijevара (OLAF).

Međunarodna policijska suradnja tijekom provedbe izvida koruptivnih kaznenih djela i financijskih istraga provodi se posredstvom Interpola, Europolu, SECI Centra, policijskih časnika za vezu akreditiranih za Republiku Hrvatsku te posredstvom CARIN-a (Camden Asset Recovery Inter – Agency Network), što čini međunarodnu mrežu kontakt osoba, praktičara iz redova državnog odvjetništva i policije za provedbu financijskih istraga i oduzimanja imovinske koristi koja potječe od izvršenja kaznenih djela.

3.2.2. Financijske istrage i pranje novca

Bitan napredak u provedbi najsloženijih oblika financijskih istraga, u odnosu na prethodna razdoblja, ostvaren je iniciranjem većeg angažmana i bolje suradnje s drugim mjerodavnim institucijama, ponajprije Državnim odvjetništvom, Uredom za sprječavanje pranja novca, Poreznom upravom, FINA-om i drugim institucijama. Svrha je što učinkovitije identificiranje, privremeno osiguranje te oduzimanje prihoda stečenih kaznenim djelom, kao i prikupljanje svih potrebnih podataka i činjenica važnih za uspješno vođenje kaznenog postupka.

Otkrivanje i dokazivanje kaznenih djela pranja novca obavlja se usporedo s izvidima kaznenih djela koja generiraju protuzakonito stečenu imovinsku korist, čime su se financijske istrage provodile, ne samo za gospodarski kriminalitet i korupciju, već i za druge vrste kriminaliteta.

U financijskim istragama aktivno se surađuje s europskim i regionalnim institucijama, među inim, Vijećem Europe - MONEYVAL - Odborom stručnjaka za procjenu mjera protiv pranja novca; CARIN-om - mreža kontakt osoba za suradnju na području financijskih istraga, FATF-om (Financial Action Task Force) - međudržavno tijelo koje ima članove iz cijelog svijeta čije djelovanje pridonosi razvitku i unaprjeđenju nacionalnih i međunarodnih strategija za borbu protiv pranja novca i financiranja terorizma.

Tijekom 2012. godine zabilježena su dva kaznena djela pranja novca, što je pad od 93.1% u odnosu na 2011. godinu za što su osumnjičene tri osobe. Metodologiju pranja novca najlakše je razvrstati prema skupinama pravnih osoba i fizičkih osoba, odnosno prema radnjama koje se odvijaju od strane pravnih osoba ili

od strane fizičkih osoba u cilju prikrivanja pravog izvora novca i niza radnji sa svrhom da se taj novac prikaže kao legalan prihodovni izvor.

3.2.3. Visokotehnološki kriminalitet

Uredbom o unutarnjem ustrojstvu MUP-a RH, koju je donijela hrvatska Vlada na sjednici održanoj 20. lipnja 2012. godine, osnovan je **Odjel za visokotehnološki kriminalitet** u sklopu Služe za gospodarski kriminalitet i korupciju, te se sada ovom problematikom bavi specijalizirana ustrojstvena jedinica unutar Službe. Vezano za jačanje administrativnih kapaciteta na tom planu, **nominiran je i prihvaćen projekt u sklopu programa IPA 2011 – Jačanje kapaciteta MUP-a u borbi protiv kibernetičkog (računalnog) kriminaliteta**, koji bi trebao **započeti u trećem kvartalu** 2013. godine, a u tijeku je provedba aktivnosti iz projekta IPA 2010 - Regionalna suradnja u borbi protiv kibernetičkog kriminaliteta u jugoistočnoj Europi.

Neprestani rast i razvitak te dostupnost informatičke i komunikacijske tehnologije, prate novi oblici kriminalnih djelatnosti, posebice na polju organiziranog kriminaliteta, odnosno djelovanja organiziranih kriminalnih skupina, pranja novca i terorizma, što je u budućnosti zasigurno sve veća prijetnja i za Republiku Hrvatsku. Stoga mjere za borbu protiv tih najtežih oblika kriminaliteta, uključuju i mjere protiv visokotehnološkog kriminaliteta. Osim navedenog, bilježi se porast slučajeva tzv. phishinga, zlouporaba (tzv. krađa) identiteta internetskim putem, posebice na društvenim mrežama, neovlaštenih pristupa računalnim sustavima (hacking), pokušaja prijevара putem neželjene e-pošte u obliku tzv. nigerijskih pisama, obavijesti o lutrijskim dobitcima i sl.

Tijekom 2012. godine **najučestalije kazneno djelo je bilo računalna prijevара**. Prijavljeno je 505 kaznenih djela računalne prijevара, što je **u padu za 26.2%**. Računalne prijevара **počinilo je 57 osoba**, a u odnosu na prošlu godinu **broj osumnjičenih osoba manji je za 44.7%**. Računalnim prijevarama oštećeno je 477 osoba.

Kad je riječ o povredama **prava intelektualnog vlasništva**, važno je istaknuti **porast počinjenih takvih kaznenih djela putem interneta**, što je nedvojbeno novi izazov u suzbijanju te vrste kriminaliteta jer zahtijeva neprestano pronalaženje boljih i učinkovitijih metoda (biti korak ispred ili barem ukorak sa „cyber“

prekršiteljima/počiniteljima kaznenih djela), ali i usavršavanje na tom polju, ali je istodobno povezano i s nizom teškoća. Jedna od najvećih jest utvrđivanje stvarnog identiteta počinitelja s obzirom na visoki stupanj anonimnosti, koju internet i njegovi servisi omogućavaju, zatim pitanje čuvanja podataka od pružatelja internetskih usluga te potrebe postavljanja zahtjeva za međunarodnom pravnom pomoći kad je riječ o stranim pružateljima internetskih usluga, što velik broj država zahtijeva kao preduvjet za dostavu podataka. **Najučestalije** kazneno djelo vezano uz povrede prava intelektualnog vlasništva **nedopuštena je uporaba autorskog djela ili izvedbe umjetnika izvođača** (253 kaznena djela) i **u porastu su za 31.8%** u odnosu na 2011. godinu. Zabilježen je i **porast kaznenih djela povrede prava industrijskog vlasništva i nedopuštene uporabe tuđe tvrtke za 36.2%** (188 prijavljenih kaznenih djela u 2012. godini).

S obzirom na dinamiku tehnološkog razvitka i utjecaja na sve životne segmente javni oblici visokotehnološkog kriminaliteta nastavit će se razvijati.

3.2.4. Suzbijanje sive ekonomije

U proteklom razdoblju policija je po ovoj problematici **postupala sukladno Planu suzbijanja sive ekonomije** koji se ostvaruje u suradnji s drugim državnim tijelima i inspekcijama Republike Hrvatske, a donesen je u skladu sa strateškom orijentacijom Vlade Republike Hrvatske u području suzbijanja sive ekonomije i s tim u vezi usvojenog Plana kratkoročnih mjera sačinjenih od strane Ministarstva gospodarstava, rada i poduzetništva.

U skladu s navedenim planom ovo Ministarstvo je uglavnom imalo ulogu pružanja pomoći pojedinim inspekcijama službama, a i proaktivno je djelovalo posebno u pogledu suzbijanja ilegalne eksploatacije mineralnih sirovina, nezakonite trgovine naftnim derivatima, zaštite intelektualnog vlasništva, ilegalne gradnje, nezakonitog kreditiranja građana i dr.

Najčešći javni oblici sive ekonomije su: prodaja robe na crno (prodaja robe bez prateće dokumentacije); nezakonito zapošljavanje (rad na crno); fiktivna dokumentacija o izvozu, uvozu, provožu robe; krijumčarenje (tzv. visokotarifnih ili trošarinskih roba – nafta, cigarete i sl. te voća, povrća, mesa, žive stoke i dr.); protupravna eksploatacija rudnog blaga; nezakonito obavljanje djelatnosti bez upisa

u trgovački ili obrtni registar; neevidentiranje poslovnih aktivnosti u poslovnim knjigama; neizdavanje računa za obavljenju uslugu; neprijavljivanje iznajmljivanja kuća, apartmana, stanova, poslovnih prostora; drugi oblici izbjegavanja plaćanja javnih davanja (poreza, carine, doprinosa).

Zabilježeno je **940 kaznenih djela iz dijela sive ekonomije, što je 42.6% više** nego 2011. godine.

U svezi s učestalim pojavama sklapanja lihvarskih ugovora, protuzakonitih kredita i zajmova valja naglasiti kako je **njihov porast posljedica gospodarske krize i kreditne nesposobnosti hrvatskih građana da pravo na kredit ostvare kod financijskih institucija**, prije svega banaka, **kao i neujednačenost zakonskih propisa** kojima se uređuje pravo na pružanje financijskih usluga.

3.2.5. Najznačajnija kriminalistička istraživanja

- 25. ožujka 2012. godine dovršeno je **višegodišnje kriminalističko istraživanje** nad sedam osoba (od kojih dva policijska službenika) zbog kaznenih djela protiv vjerodostojnosti isprava počinjenih od organizirane skupine koja je imala namjeru **doći do izvornih putnih isprava RH za pripadnike regionalnog kriminalnog miljea**. Kaznena djela koja su ostvarena i utvrđena inkriminiranim radnjama navedene organizirane skupine su: „Udruživanje za počinjenje kaznenog djela“, opisano u čl. 333. KZ-a, „Zloupotreba položaja i ovlasti“, opisano u čl. 337. KZ-a, „Krivotvorenje isprave“, opisano u čl. 311. KZ-a i „Ovjerovljivanje neistinitog sadržaja“, opisano u čl. 315. KZ-a. Stečena materijalna korist cijeni se na iznos od najmanje **3.760.000** kuna.
- 2. kolovoza 2012. godine uhićen je pedesetogodišnjak, državljanin Republike Makedonije, zbog postojanja osnovane sumnje da je počinio **kazneno djelo „računalne prijevare“** iz čl.224.a KZ-a. Dana 3. kolovoza 2012. godine nad uhićenom osobom je dovršeno kriminalističko istraživanje kojim je utvrđeno kako je pedesetogodišnjak 31. srpnja 2011. godine u Makarskoj, u poslovnicu OTP banke d.d. Zadar, **na postavljenom bankomatu postavio uređaj za snimanje magnetnih zapisa s platnih kartica** (tzv. skimmer) kojim je prikupio podatke o brojevima računa s većeg broja platnih kartica koje su

osobe koristile u vrijeme dok je „skimmer“ bio postavljen, a bila je postavljena i kamera za snimanje PIN-ova korisnika bankomata. Naknadno su takvi podaci iskorišteni za krivotvorenje platne kartice, a novac je podignut u Tanzaniji. Navedenim kaznenim djelom spomenuta banka oštećena je u iznosu od najmanje 14.629 kuna. Pretragom osobnog vozila osumnjičenika pronađeno je 14 „skimmera“, četiri prilagođena dijela bankomata za izlaz novca s ugrađenom mikrokamerom, maske bankomata s prilagođenim otvorom za mikrokameru, veći broj elektroničkih sklopova koji služe za izradu „skimmera“, nekoliko USB kablova i druge prateće opreme kao i pomagala za korištenje „skimmera“. Pronađena su i dva noteboka i nekoliko komada USB stikova i dr.

3.3. Kriminalitet droga

Zabilježeno je **7.295 kaznenih djela zlouporabe opojnih droga** od toga je kaznenih djela zbog posjedovanja droge – čl. 173. stavak 1., prijavljeno 5.189 kaznenih djela ili 71.1%, zbog prodaje droga - čl. 173. stavak 2., prijavljeno je 1.513 kaznenih djela ili 20.7%, zbog udruživanje radi prodaje - čl. 173. stavak 3., prijavljeno je 16 kaznenih djela ili 0.2%, zbog posjedovanje i nabavljanje opreme i materijala za izradu droge - čl. 173. stavak 4., prijavljeno je 59 kaznenih djela ili 0.8%, zbog navođenje na trošenje droge – čl. 173. stavak 5., prijavljeno je 404 kaznenih djela ili 5.5% i zbog navođenje na trošenje droge djeteta ili maloljetne osobe - čl. 173. stavak 6., prijavljeno je 114 kaznenih djela ili 1.6%.

Kaznenih djela zlouporabe droga manje je za 6.1% u odnosu na 2011. godinu, ali je **u porastu broj kaznenih djela po stavcima 3.** - udruživanje radi prodaje, za osam kaznenih djela ili 100.0% **i stavka 6.** - navođenje na trošenje droge djeteta ili maloljetne osobe za 6.5%.

Za zlouporabu opojnih droga **osumnjičeno je 5.545 osoba** (5.000 muškaraca, 545 žena, 427 maloljetnika i 1.477 stranaca).

Vidljivo je kako je i u 2012. godini **u ukupnom zbroju prijavljenih kaznenih djela** predmetne problematike **postotni udio kvalificiranih pojava oblika više od 30 posto, čemu je zasigurno pridonijela kvalitetnija provedba složenijih kriminalističkih istraživanja**, odnosno stavljanje naglaska na provedbu aktivnosti i mjera specijaliziranih službenika usmjerenih u najvećoj mjeri na kvalificiranije oblike

ovih kaznenih djela, što je tijekom 2012. **godine rezultiralo značajnim zapljenama droga kako u Republici Hrvatskoj tako i u inozemstvu i što značajnije rezultirale su i uhićenjima značajnijih pripadnika kriminalnih skupina ili pojedinaca koji su se bavili kriminalitetom vezanim uz krijumčarenje i zlouporabu droga.**

Takvim načinom rada dana je mogućnost specijaliziranim službenicima da primjenjuju proaktivni pristup usmjeren na pojedince, skupine i nositelje predmetnog oblika kriminaliteta. Provedba složenijih kriminalističkih istraživanja iziskuje dugotrajnu angažiranost većeg broja specijaliziranih službenika, osobito na otkrivanju kaznenih djela iz čl.173. st.1. KZ-a (posjedovanje), što je i predviđeno "Provedbenim planom mjera za suzbijanje krijumčarenja i zlouporabe opojnih droga u RH".

U 2012. godini bila je **6.381 zapljena** različitih vrsta opojnih droga, što je **za 0.6% više** u odnosu na 2011. godinu, a **zaplijenjeno je znatno više hašiša (767.8%), marihuane (157.7%) i kokaina (30.8%).**

Specijalizirani službenici linije kriminaliteta droga uz pomoć ostalih ustrojstvenih jedinica Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske i u suradnji s nadležnim službama država u regiji, Europi i svijetu (npr. DEA) **proveli su niz uspješnih međunarodnih operativnih akcija usmjerenih na sprječavanje međunarodnih krijumčarenja svih vrsta droga, čime se povećao ugled hrvatske policije** koja se potvrdila kao ozbiljan i uspješan partner u međunarodnoj policijskoj suradnji u presijecanju međunarodnih krijumčarskih lanaca. Takvim međunarodnim aktivnostima hrvatska policija daje značajan doprinos u globalnoj borbi protiv međunarodnog krijumčarenja droga. Navedenim međunarodnim aktivnostima hrvatska policija daje izniman doprinos u globalnoj borbi protiv međunarodnog krijumčarenja droga. **Zapljene značajnih količina droga, kao i uhićenje većeg broja osoba među kojima su i istaknutih nositelja organiziranog kriminaliteta uključenih u međunarodno krijumčarenje droga imali su pozitivan odjek u javnosti.**

Takva međunarodna policijska suradnja rezultirala je dvjema većim zapljenama. U svibnju 2012. godine na otoku Martinique (Karibi) ostvarena zahvaljujući informacija hrvatske policije i suradnje s mjerodavnim službama Francuske, Nizozemske, Italije, SAD-a i Dominikanske Republike **kad je zaplijenjeno 173,6 kilograma kokaina.** Nadalje, španjolska Guardia civil krajem

lipnja 2012. godine **prema saznanjima hrvatske policije zaplijenila je 10 kilograma hašiša i 200 grama kokaina.**

U sve međunarodne operativne akcije sprječavanja međunarodnog krijumčarenja droga, koje su provodili i provode policijski službenici MUP-a RH, bili su umiješani hrvatski državljani kao počinitelji.

3.3.1. Najznačajnija kriminalistička istraživanja

- 23. ožujka 2012. godine u suradnji s policijskim službenicima MUP-a Republike Bosne i Hercegovine dovršeno je kriminalističko istraživanje nad pet hrvatskih i jednim bosansko-hercegovačkim državljaninom. **Zaplijenjeno 900 grama heroina i 115 grama kokaina.**
- U 2012. godini provodilo se **višemjesečno kriminalističko** istraživanje više državljana RH i stranih državljana kodnog naziva „JADERA“ zbog krijumčarenja većih količina droge kokain iz zemalja Latinske Amerike u Europu. Temeljem saznanja dobivenih provedbom kriminalističkog istraživanja u Republici Hrvatskoj uključene su DEA, francuska, nizozemska, talijanska policija i policija Dominikanske Republike (otvorene su paralelne istrage). Temeljem saznanja dobivenih provedbom kriminalističkog istraživanja u Republici Hrvatskoj francuska policija i carina su 22. svibnja 2012. godine **zaplijenili 173 kilograma kokaina.** Uhićeno je **devet** hrvatskih državljana, **jedan** državljanin Venecuele i **jedan** srpski državljanin.
- 8. srpnja 2012. godine dovršena je **višemjesečna međunarodna** operativna akcija „Kondor“ kojom prilikom su uhićena tri hrvatska i jedan srpski državljanin, a pronađen je **1094,61 gram kokaina.**
- Provedeno je **višemjesečno kriminalističko istraživanje** više državljana RH i stranih državljana kodnog naziva „DAGO“ zbog krijumčarenja većih količina hašiša iz Maroka u Europu i Hrvatsku i kokaina iz zemalja Latinske Amerike u Europu. Temeljem saznanja dobivenih provedbom kriminalističkog istraživanja u Republici Hrvatskoj u kriminalističko istraživanje uključena je i španjolska policija s paralelnom istragom. Provedbom kriminalističkog istraživanja u Republici Hrvatskoj i Španjolskoj, španjolska je policija (*Guardia Civil*) 27. lipnja 2012. godine zaplijenila **10 kilograma hašiša i 250 grama kokaina**

nakon čega su u Španjolskoj uhićena dva španjolska državljana, dva hrvatska državljana i jedan državljanin BiH. Dana 31. srpnja 2012. godine u sklopu završetka navedenog kriminalističkog istraživanja „DAGO“ u Republici Hrvatskoj uhićena su još dvojica hrvatskih državljana.

- Policijski službenici PU dubrovačko-neretvanske 16. kolovoza 2012. dovršili su kriminalističko istraživanje nad dvoje albanskih državljana kod kojih je pretragom osobnog vozila, kojime su stigli na MCGP Karasovići pronađeno i zaplijenjeno **24,809 kilograma heroina**.

3.4. Opći kriminalitet

Ova kategorija kriminaliteta sadrži najširu i najraznovrsniju skupinu kaznenih djela. U nju spadaju sva kaznena djela nasilja, imovinski kriminalitet i sav ostali kriminalitet koji nije razvrstan u ranije nabrojene kategorije. Udio općeg kriminaliteta u ukupnom kriminalitetu koji se istražuje i prijavljuje po službenoj dužnosti iznosi 78.1%. Ovih je kaznenih djela 2012. godine **prijavljeno 56.385, što je za 2.7% manje** nego prethodne godine.

Obilježje ovih kaznenih djela je veliki broj kaznenih djela s nepoznatim počiniteljem. Od 56.385 kaznenih djela općeg kriminaliteta, u 2.958 kaznenih djela počinitelj je zatečen na djelu, u 7.113 kaznenih djela počinitelj je bio poznat istodobno kad i kazneno djelo, a počinitelji 46.314 kaznena djela (82.1%) bili su nepoznati u vrijeme saznanja za kazneno djelo.

U ovoj izvještajnoj godini pronađeni su počinitelji 1.495 kaznenih djela prijavljenih u ranijim godinama. Ako naknadno otkrivenim kaznenim djelima iz izvještajnog razdoblja pribrojimo i kaznena djela koja su prijavljena ranijih godina, a njihov počinitelj je otkriven u izvještajnom razdoblju, tada su u izvještajnom razdoblju naknadno otkriveni počinitelji 16.880 kaznenih djela. **Koeficijent naknadne otkrivenosti iznosi 36.4%.**

Postavimo li u odnos 26.951 razriješeno kazneno djelo u izvještajnom razdoblju (zatečen, odmah poznat, naknadno otkriven iz izvještajnog razdoblja i naknadno otkrivena djela prijavljena u ranijim razdobljima) i prijavljena djela u izvještajnom razdoblju, **koeficijent razriješenosti iznosi 47.8%**. U 2012. godini **prijavljenih kaznenih djela manje je za 2.7%, a razriješenih kaznenih djela**

manje je za 11.1%.

3.4.1. Kriminalitet nasilja

U kategoriju kriminaliteta nasilja ubrajaju se kaznena djela protiv života i tijela, protiv spolne slobode i spolnog ćudoređa te neka kaznena djela protiv drugih zaštićenih vrijednosti, koja sadrže elemente nasilja.

Kaznenih djela protiv života i tijela manje je za 6.6%. Od 51 prijavljenog ubojstva, njih 50 ili **98.0% su razriješena**. Ostalo je nerazriješeno jedno ubojstvo zabilježeno na području mjerodavnosti Policijske uprave zagrebačke. U odnosu na prethodnu godinu ubojstava je više za tri slučaja ili 6.3%.

Zabilježeno je 100 pokušaja ubojstava, od kojih su dva ostala nerazriješena. Oba su zabilježena na području mjerodavnosti Policijske uprave zagrebačke. U odnosu na 2011. godinu **pokušaja ubojstava bilo je manje za 23 slučaja ili 18.7%.**

Prijavljeno je 79 silovanja od kojih su **dva ostala nerazriješena. Silovanja su u porastu za 14 kaznenih djela ili 21.5%.** Od 10 prijavljenih pokušaja silovanja, razriješeno je njih sedam. U odnosu na 2011. godinu prijavljenih **pokušaja silovanja manje je za šest djela ili 37.5%.**

3.4.2. Imovinski kriminalitet

U ovu kategoriju kriminaliteta ubrajaju se sva kaznena djela iz glave XVII. KZ-*a Kaznena djela protiv imovine*. **Imovinska kaznena djela čine 75.2% općeg kriminaliteta.** U 96.1% ovih kaznenih djela počinitelj je bio nepoznat u vrijeme saznanja za djelo. Koeficijent razriješenosti iznosi 31.6%. Ova kaznena djela u **porastu su za 1.2%.**

Provalne krađe su najbrojnija kaznena djela i u ovoj ih je godini prijavljeno 19.219, što je u odnosu na prethodnu godinu **manje za 0.1%.**

Prijavljena su 1.484 razbojništva, od kojih je njih 477 ili 32.1% razriješeno u izvještajnom razdoblju. S 84 razriješena razbojništva počinjena ranijih godina, **koeficijent razriješenosti iznosi 37.8%.** Broj razbojništava u **porastu je za 192 kaznena djela ili 14.9%** u odnosu na 2011. godinu. Analizirajući mjesta u kojima su

počinjena spomenuta kaznena djela, **porast bilježe razbojništva u poštama** za 8 kaznenih djela ili 20.5%, **na benzinskim crpkama** za 11 kaznenih djela ili 13.9%, **u kućama i stanovima** za 31 kazneno djelo ili 67.4%, a najveći porast odnosi se na ulična razbojstva i objekte koji su svrstani u kategoriju „ostalo“.

3.4.3. Najznačajnija kriminalistička istraživanja

- U Đakovu je 5. lipnja 2012. godine u betonskom šahtu **pronađeno mrtvo tijelo ženske osobe** za koju je naknadno utvrđen identitet. Žena je preminula nasilnom smrću - **davljenjem**. Kriminalističkim se istraživanjem ustvrdilo kako je počinitelj ovoga kaznenoga djela J.V., koji je 20. lipnja 2012. godine doveden pritvorskom nadzorniku, a protiv njega je podnesena kaznena prijava zbog osnovane sumnje da je počinio **kazneno djelo ubojstvo** iz čl. 90 KZ.
- U prostorijama I. PP Split 22. kolovoza 2012. godine prijavljen je **nestanak meksičke državljanke**. Nakon **opsežne pretrage** terena 25. kolovoza 2012. godine u park šumi „Marjan“ pronađeno je njezino mrtvo tijelo pa se ustvrdilo kako je **preminula nasilnom smrću** uslijed rezne rane vrata s posljedičnim vanjskim iskrvarenjem. Nakon provedenog kriminalističkog istraživanja zbog počinjenja kaznenog djela teško ubojstvo iz čl. 91. st. 3 KZ-a, 3. listopada 2012. godine policijski službenici PU splitsko-dalmatinske su pritvorskom nadzorniku doveli počinitelja E.M.
- PU zagrebačka je 4. siječnja 2012. godine u suradnji s PU splitsko-dalmatinskom, zadarskom, primorsko-goranskom i sisačko-moslavačkom provela je **kriminalističko istraživanje nad L.P. i drugima kojima je dokazano počinjenje 18 kaznenih djela razbojništva od čega je 17 u otkupnim stanicama zlata i jedno u trgovini**. Predani su pritvorskom nadzorniku.

3.5. Kriminalitet od posebnog sigurnosnog značaja

Kaznena djela od posebnog sigurnosnog značaja su pojedina kaznena djela iz glava KZ-a protiv slobode i prva čovjeka i građanina, protiv Republike Hrvatske, protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom, protiv javnog reda i protiv

oružanih snaga Republike Hrvatske.

Prijavljena su **83 kaznena djela iz ove skupine, što je za 39.0% manje** nego u istom razdoblju prethodne godine.

Tijekom 2012. godine zabilježeno je 67 kaznenih djela iz mjerodavnosti rada Službe terorizma, što u ukupnoj brojci je **pad od 40.7%** u odnosu na 2011. godinu. Valja naglasiti kako **nije zabilježeno niti jedno kazneno djelo terorizma** ili koje drugo kazneno djelo koja bi se moglo dovesti u vezu s terorizmom.

Pad ukupnog broja kaznenih djela ponajviše je posljedica preventivnog djelovanja policije u lipnju prilikom "Gay pride Split 2012", kada nisu zabilježena kaznena djela, iz čl. 108. KZ-a "Povreda prava na okupljanje i javni prosvjed", za razliku od 2011. godine kada su zabilježena 22 ovakva kaznena djela.

Osim navedenog, **uzrok pada broja kaznenih djela je i pad broja kaznenih djela iz čl. 322. "Širenje lažnih i uznemirujućih glasina"**, kojih je evidentirano 52 tijekom 2012. godine, što je pad od 27.8% u odnosu na prethodnu godinu. Kod ovih kaznenih djela najčešće je riječ o lažnim anonimnim telefonskim dojavama prema sudovima ili školama u svrhu izbjegavanja ročišta ili školskih obveza, od kojih je razriješeno ukupno 47 kaznenih djela ili 90.4%. Ne postoje pokazatelji koji bi ukazivali na povećanu društvenu opasnost od činjenja ovih kaznenih djela.

I nadalje se **velika pozornost posvećuje praćenju zločina iz mržnje**. Kako cjelokupno društvo teži razvijanju svijesti o prihvaćanju različitosti, izraženijoj toleranciji i odbacivanju predrasuda kao zajednica smo dužni što kvalitetnije se boriti protiv zločina motiviranih mržnjom prema određenim skupinama ili pojedincima u zajednici.

S tim u vezi **potpisan je i Memorandum o razumijevanju** između ODIHR-a i MUP-a o obuci policijskih službenika za borbu protiv zločina iz mržnje, a njihovo kvalitetno praćenje posebno su istaknuti kao mjerilo u pregovaračkom procesu za pristupanje Republike Hrvatske Europskoj uniji u Poglavlju 23, "Pravosuđe i temeljna prava".

Tijekom 2012. godine prijavljeno je **12 kaznenih djela motiviranih mržnjom**, dok je u 2011. zabilježeno njih 57, što je **smanjenje za 79.0%**. Od ukupnog broja prijavljenih kaznenih djela razriješeno je 10 kaznenih djela ili 83.3%. Ova kaznena

djela najčešće su motivirana nacionalnom, etničkom, rasnom i vjerskom pripadnošću (62.2%), a 15.4% seksualnom orijentacijom.

Tijekom 2012. godine prijavljeno je 16 kaznenih djela protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom (**ratni zločini**) koja su se dogodila u vrijeme Domovinskog rata, što je **za 30.4% manje** nego 2011. godine. Trend relativno i dalje "visoke" prisutnosti prijavljivanja kaznenih djela protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom u 2012. godini (s obzirom da su kaznena djela ratnih zločina počinjena tijekom Domovinskog rata 1991. – 1995. godine i u svezi čega je tih i idućih godina podnesena većina kaznenih prijava), rezultat je donošenja Strategije i Plana istraživanja i procesuiranja kaznenih djela ratnih zločina počinjenih tijekom Domovinskog rata u Republici Hrvatskoj 1991. -1995. godine, te donošenja Provedbenog plana za provođenje navedene Strategije od strane Ravnateljstva policije.

3.5.1. Značajnija kriminalistička istraživanja

- **Protiv dvije** osobe 2. ožujka 2012. godine podnijeto je Posebno izvješće ŽDO u Zagrebu zbog postojanja osnovane sumnje da su počinili kazneno djelo iz čl. 120. (**Ratni zločina protiv civilnog stanovništva**) i čl. 122. OKZ RH (**Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika**) tako što su tijekom provedbe akcije "Džep 93" na području Medačkog džepa izvršili ubojstvo dvaju zarobljenika pripadnika vojske tzv. "RSK-e" te sudjelovali u paljenju i rušenju kuća i drugih objekata na području provedbe vojne akcije. Prijavljeni su privedeni u Istražni centar Županijskog suda u Zagrebu.
- Ubojstvo civila (18) i pripadnika Hrvatske vojske (4) na skradinskom i vodičkom zaleđu. Dana 28. kolovoza 2012. godine **protiv tri osobe (nedostupne)** podneseno je Posebno izvješće ŽDO u Šibeniku zbog postojanja osnovane sumnje da su počinili kazneno djelo iz čl. 120. (**Ratni zločina protiv civilnog stanovništva**) i čl. 122. OKZ RH (**Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika**) tako što su kao zapovjednici postrojbi tzv. JNA znali da se tijekom napadnih i drugih borbenih djelovanja njima podređenih postrojbi, tijekom i nakon okupacije skradinskog i vodičkog zaleđa na tom području civilno pučanstvo hrvatske nacionalnosti ubija, muči, protuzakonito zatvara i

da im se imovina, vjerski i gospodarski objekti pljačkaju i uništavaju. Iako su bili dužni spriječiti spomenuta događanja, za što su imali ovlasti, nisu poduzeli nužne i razumne mjere da se takvi zločini spriječe i kazne.

Tijekom 2012. godine, a sukladno zadaćama **operativne akcije "Feniks"**, **kontinuirano i intenzivno su se prikupljala i obrađivala saznanja o sudbini zatočenih i nestalih osoba tijekom Domovinskog rata**. Temeljem prikupljenih saznanja, koja su se redovito dostavljala Upravi za zatočene i nestale, Ministarstvu branitelja, došlo se do saznanja za 28 mogućih lokacija masovnih i/ili pojedinačnih grobnica.

Temeljem tih, ali i drugih saznanja koje je prikupila Uprava za zatočene i nestale, tijekom 2012. godine probnim iskapanjima otkrivene su 32 pojedinačne grobnice u kojima su pronađeni i ekshumirani posmrtni ostaci 37 osoba. Otkrivene su i dvije masovne grobnice u kojima su pronađeni posmrtni ostaci deset osoba. Iz zajedničkih grobnica nastalih humanom asanacijom nakon VRO "Bljesak" i "Oluja" ekshumirani su posmrtni ostaci 59 osoba, čime su tijekom 2012. godine ekshumirani posmrtni ostaci 106 osoba.

U 2012. godini identificirani su posmrtni ostaci **88** osoba.

3.6. Kaznenopravna zaštita mladeži i obitelji

Kazneno pravna zaštita mladeži i obitelji obuhvaća kriminalitet na štetu djece i maloljetnika, kriminalitet koji su počinila djeca i maloljetnici i obiteljsko nasilje.

Otkrivanjem i prijavljivanjem kaznenih djela ne ostvaruje se samo značajan doprinos kaznenopravnoj zaštiti djece i mladeži, već se takvom aktivnošću ostvaruje strateško usmjerenje kriminalističke policije u provedbi prevencije i suzbijanja ukupnog delinkventnog ponašanja djece i maloljetnika.

Tijekom 2012. godine otkrivena su i prijavljena **3.133 kaznena djela iz dijela kaznenopravne zaštite djece i maloljetnika, što je za 24.7% manje** u odnosu na 2011. godinu. Do 2007. godine broj ovih kaznenih djela bio je u stalnom porastu kad je iznosio 5.416, ali se od tada konstantno smanjuje. **U posljednjih pet godina pad iznosi 42.1%. Porast** u odnosu na prethodnu godinu je **zabilježen jedino kod kaznenih djela silovanja** (za 4 kaznena djela ili 20.0%), **spriječavanje i izvršavanje**

mjera za zaštitu (za 7 kaznenih djela ili 13.5%) i **izvanbračni život s maloljetnom osobom** (jedno kazneno djelo ili 3.6%).

Najviše je kaznenih djela protiv braka obitelji i mladeži (59.4%), kaznenih djela protiv spolne slobode i spolnog ćudoređa je 10.8% i kaznenih djela protiv života i tijela je 0.06%.

3.6.1. Kriminalitet maloljetnika i djece

Djeca, koja nisu kazneno odgovorna (**381 dijete**, od kojih 8.9% osoba ženskog spola), **počinila su 557 kaznenih djela** od kojih je 19.2% nasilnih kaznenih djela. **Ukupan broj kaznenih djela djece manji je za 25.2%, a smanjen je i udio nasilnih kaznenih djela.**

Maloljetne osobe (2.376 od kojih je 8.6% osoba ženskog spola) prijavljene su za **3.616 kaznenih djela, što je za 2.1% manje** nego prethodne godine. Među kaznenim djelima maloljetnika 11.0% je kaznenih djela nasilja.

3.6.2. Nasilje u obitelji

Prema podacima o zabilježenom stanju, kretanju i nekim obilježjima nasilja u obitelji u Republici Hrvatskoj u 2012. godini, u kojima je policija poduzimala odgovarajuće mjere, ustvrdilo se kako su **prema Zakonu o zaštiti od nasilja u obitelji podnesena 14.762 optužna prijedloga, što je manje za 1.2%** u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Zbog prekršaja počinjenog nasiljem u obitelji **prekršajno je prijavljeno 17.976 osoba, što je manje za 2.1%.**

U odnosu na spol, dob i recidivizam počinitelja prekršaja počinjenog nasiljem u obitelji od ukupnog broja počinitelja, njih 14.444 bilo je muškog spola, 3.532 ženskog spola, 379 maloljetnih počinitelja (293 muškog spola i 86 ženskog spola), 4.452 povratnika (recidivista) od čega 3.884 povratnika muškog spola i 568 ženskog spola.

Policija je sucima mjerodavnih prekršajnih sudova **predložila izricanje 8.536 zaštitnih mjera, što je za 1.2% više** u usporedbi s podacima za 2011. godinu.

Tijekom 2012. godine zabilježena su **622 kaznena djela nasilničkog ponašanja u obitelji** iz čl. 215. a Kaznenog zakona, što je u odnosu na 2011. godinu

pad za 28.9%.

3.6.3. Propuštanje skrbi o zabranjenim noćnim izlascima i štetnim druženjima djece

Primjenom čl. 95. Obiteljskog zakona, koji se odnosi na **propuštanje roditeljske skrbi o zabrani noćnih izlazaka maloljetnih osoba** mlađih od 16 godina, zatečeno je 2.738 osoba mlađih od 16 godina u vremenu od 23 do 5 sati, što je **smanjenje od 9.0%** u odnosu na prethodnu godinu.

Najčešći razlog propuštanja roditeljske skrbi u 1.406 slučajeva je roditeljsko dopuštenje, slijedi neposlušnost roditelju u 1.111 slučajeva, prepuštenost sebi u 46 slučajeva i ostali razlozi u 175 slučajeva.

S obzirom na dob zatečenih maloljetnih osoba, njih 272 ili 9.9% bila su djeca (do 14 godine života), a njih 2.466 ili 90.1% su bili mlađi maloljetnici. Od ukupnog broja zatečenih maloljetnih osoba, njih 832 ili 30.4% bile su osobe ženskog spola, a 1.906 ili 69.6% bile su maloljetne osobe muškog spola.

Tijekom postupanja prema 264 zatečenih maloljetnih osoba (mlađih od 16 godina) ili u 9.6% slučajeva utvrđeno je kako se prema maloljetnim osobama već prije postupalo zbog činjenja kažnjivih radnji ili nekih drugih razloga. Naknadnim izvidima utvrđeno je kako je 12 maloljetnika (0.4%) bilo žrtvom kaznenog djela "Zapuštanje i zlostavljanje djeteta ili maloljetne osobe" počinjenog od roditelja ili skrbnika.

3.6.4. Ubojstva i pokušaji ubojstava unutar obitelji

U 2012. godini zabilježeno je 51 ubojstvo i 100 kaznenih djela pokušaja ubojstava. **Među članovima obitelji počinjeno je 27 ubojstava ili 52.9% od ukupnog broja ubojstava, dok je taj udio 2011. godine bio 39.6%.** S obzirom na spol, 12 oštećenih osoba su ženskog spola a 15 muškoga spola.

U istom razdoblju između članova obitelji počinjena su **34 ubojstava u pokušaju**, što je udio od 34.0%, dok je tijekom 2011. godine taj udio bio 25.2% u ukupnim pokušajima ubojstava. S obzirom na spol 21 oštećena osoba bila je ženskog spola, a u 13 slučajeva muškoga spola.

4. SIGURNOST PROMETA NA CESTAMA (3. POSEBAN CILJ)

Kao treći poseban cilj policije u 2012. godini ističe se **povećanje sigurnosti prometa na cestama** koji uključuje problematiku nadzora prometa i rad mobilne jedinice prometne policije.

Motorizirani cestovni promet važna je sastavnica suvremene civilizacije. Sve dobrobiti ovog fenomena, nažalost, i nadalje plaćamo visokom cijenom nepoželjnog ljudskog stradanja. Posljedice ugrožavanja prometa na cestama bitno utječu na ukupno stanje javne sigurnosti. Osim individualnih tragedija, i društvo u cjelini trpi velike gubitke zbog prometnih nesreća.

Da bi se stanje sigurnosti u cestovnom prometu podignulo na višu razinu, društvo mora uložiti znatno više napora u poboljšanje prometne infrastrukture i razvitak prometne kulture. Znatan dio tog napora pripada policiji koja svojim aktivnostima treba utjecati na povećanje prometne discipline svih sudionika.

Od tri bitna čimbenika za sigurnost prometa (sudionici, vozila i ceste), prometna kultura svih sudionika, posebice vozača, najbrže može smanjiti tragične posljedice. Ona ne traži toliko financijskih sredstava, koliko svježije ideje te stalan i sustavan rad na njihovom promicanju. U tom kontekstu, 14. travnja 2011. godine, Vlada Republike Hrvatske donijela je peti Nacionalni program sigurnosti cestovnog prometa Republike Hrvatske 2011.–2020. (NN, 59/11), a njegov okvir i razdoblje trajanja temelji se na odredbama i smjernicama Moskovske deklaracije iz 2009. godine, Deklaraciji Ujedinjenih naroda 62/244 iz ožujka 2010. godine i temeljem toga usvojenom 4. akcijskom programu Europske komisije.

4.1. Opći pregled sigurnosti prometa na cestama

Već četvrtu godinu nastavljen je **trend smanjivanja broja prometnih nesreća i najtežih stradanja**. U odnosu na 2008. godinu (664 poginulih) broj poginulih osoba smanjen je za 271 ili 40,8%. Posebno treba istaknuti broj poginulih osoba koji je na ovoj razini posljednji put zabilježen davne 1964. godine (433 poginula).

U 2012. godini dogodilo se 37.065 prometnih nesreća u kojima su 393 osobe

poginule, 3.049 osoba je teško ozlijeđeno, a 12.961 ih je lakše ozlijeđena. U odnosu na 2011. godinu **prometnih nesreća je manje za 12.7%, poginulih za 6.0%, lakše ozlijeđenih za 11.6%, a teško ozlijeđenih za 10.6%.**

Valja naglasiti kako su od 393 poginule osobe, njih 243 (61.8%) preminule na mjestu nesreće, 28 (7.1%) tijekom prijevoza do zdravstvene ustanove, a 122 (31.0%) u razdoblju od 30 dana od prometne nesreće. Dakle, **na hrvatskim je cestama u 2012. godini, poginulo 25 osoba manje nego 2011. godine.**

Zanimljivo je kako je **porastao broj registriranih vozača motornih vozila** za 0.8% (17.015), ali se za 5.4% **smanjio broj registriranih motornih vozila** (105.664). U odnosu na prethodnu godinu nije bilo značajnijih promjena u cestovnoj mreži.

U 2012. godini strukturu prometnih nesreća činile su 1.0% nesreće s poginulima, 30.8% nesreće s ozlijeđenima i 68.2% nesreće s materijalnom štetom. Strukturu nastradalih osoba činilo je 2.4% poginulih, 18.6% teško ozlijeđenih i 79.0% lakše ozlijeđenih.

4.2. Vrste prometnih nesreća

Značajke ceste, kao čimbenici sigurnosti u cestovnom prometu, bitno utječu na stvaranje uvjeta koji pogoduju nastanku prometne nesreće, a od sudionika u prometu, osobito vozača, zahtijevaju povećanu pozornost i opreznost, poseban način vožnje i kretanja.

Najviše se prometnih nesreća dogodilo na ravnim cestovnim smjerovima – 14.593 ili 39.4% od ukupnog broja nesreća, potom na križanjima 11.511 ili 31.1%, te u zavojima 6.525 ili 17.6%. U tim nesrećama poginule su 373 osobe, što je 95.0% od ukupnog broja poginulih, a ozlijeđene su 15.353 osobe ili 96.0% od ukupnog broja ozlijeđenih.

Najučestalije vrste prometnih nesreća događaju se međusobnim sudarima vozila iz suprotnih smjerova, bočnim sudarima, u vožnji u slijedu, slijetanjem vozila s ceste, udarom vozila u parkirano vozilo te naletom na pješaka. Samo tih šest vrsta čine 77.2 posto od ukupnog broja prometnih nesreća, odnosno čak 80.8 posto od nesreća s nastradalim osobama. **U ovih šest navedenih vrsta prometnih nesreća**

poginulo je 337 osoba ili 85.8% od svih poginulih, a ozlijeđenih je 13.575 ili 84.8%, što znači da upravo u spomenutim vrstama prometnih nesreća nastaju i najteže posljedice.

4.3. Uzroci prometnih nesreća

Prometne nesreće događaju se najčešće kao posljedica grubih pogrešaka vozača, osobito zbog nepropisne i neprimjerene brzine (8.866 nesreća), nepoštivanja prednosti prolaza (4.484) i zbog vožnje na nedovoljnoj udaljenosti (3.140) što čini 49.4% svih pogrešaka vozača. U tim su nesrećama poginule 222 osobe ili 56.5% svih poginulih, a ozlijeđenih je 9.621 ili 60.0%. Prema brojnosti, slijede nesreće zbog nepropisne vožnje unazad, pretjecanja, obilaženja i mimoilaženja, nepropisnog skretanja i prestrojavanja itd.

Međutim, prometne nesreće ne događaju se samo zbog pogrešaka vozača nego i **zbog pogrešaka pješaka**, a najčešće zbog nekorištenja obilježenog pješačkog prijelaza (127) i nepoštivanja svjetlosnog znaka (80), što čini 60.0% od svih pogrešaka pješaka. U tim nesrećama tri su osobe poginule, a ozlijeđeno je 176 osoba.

4.4. Nastradali sudionici u prometnim nesrećama

U 2012. godini u **prometnim nesrećama sudjelovalo je 77.296 sudionika** – 59.809 ili 77.4% vozača, 15.258 ili 19.7% putnika, 1.958 pješaka (2.5%) i 271 ostalih sudionika (0.4%).

Prema kategorijama sudionika u prometu, **kao i prijašnjih godina, najviše je poginulo vozača**, njih 251 ili 63.9%, zatim 72 pješaka ili 18.3% te 70 putnika ili 17.8%. Među ozlijeđenima također je najviše bilo vozača, njih 9.718 ili 60.7%, zatim putnika 4.654 ili 29.1% te pješaka 1.631 ili 10.2%.

Prema životnoj dobi u **prometnim je nesrećama poginulo 48 osoba između 18 i 24 godine života**, što je u usporedbi s 2011. godinom **manje za 40.7%**, a **ozlijeđeno je 2.878 osoba ili 19.9% manje** nego prethodne godine. Između 25 i 64 godine života poginulo je 248 osoba ili 63.1% od svih poginulih, a ozlijeđena je 9971 osoba ili 62.3% od svih ozlijeđenih.

Kad je riječ o **nastradaloj djeci** (0-13 godina), u 2012. godini **poginulo ih je sedmero** (jedno dijete do 6 godina starosti, dvoje 6-9 godina i četvero 10-13 godina starosti), što je **smanjenje za 46.2%** u odnosu na 2011. godinu, a **smanjen je i broj ozlijeđenih** za 10.2%.

Jedno dijete poginulo je kao vozač bicikla, dvoje kao putnici u vozilu i četvero ih je stradalo kao pješaci. Od ukupnog broja poginulih osoba 324 ili 82.4% su muškarci, a 69 ili 17.6% su žene. Ozlijeđena su 9.883 muškarca i 6.127 žena.

Na hrvatskim cestama u 2012. godini poginulo je 38 stranih državljana, a 1.104 ih je ozlijeđeno. U odnosu na 2011. godinu to je **72.7% više poginulih stranih državljana, a 0.5% manje ih ozlijeđenih. Povećan broj poginulih stranih državljana posljedica je prometne nesreće autobusa u kojoj je poginulo osam čeških državljana.**

4.5. Vozači koji su prouzročili prometnu nesreću

Od ukupnog broja prometnih nesreća **92.3% prouzročili su vozači**. Od toga su 5.108 prometnih nesreća prouzročili vozači pod utjecajem alkohola, 109 pod utjecajem droga, a 2.235 nesreća prouzročili su vozači bez položenog vozačkog ispita. U odnosu na 2011. godinu **broj nesreća koje su pruzročili vozači je manji za 6.5%**.

Mladi vozači (vozači od 16 do 24 godine) su u 2012. godini prouzročili 4.987 prometnih nesreća, što je za **20.4% manje** u odnosu na 2011. godinu. **U tim je nesrećama poginula 61 osoba, što je 33.0% manje** nego 2011. godine.

4.6. Kaznena djela u prometu

U 2012. godini prijavljeno je **1.626 kaznenih djela u prometu, što je za 7.1% manje** nego u 2011. godini. Od toga je 1.574 kaznenih djela prema članku 272. Kaznenog zakona (izazivanje prometne nesreće), a 52 kaznena djela prema članku 273. Kaznenog zakona (nepružanje pomoći osobi koja je teško ozlijeđena u prometnoj nesreći). Od ukupnog broja prijavljenih kaznenih djela u prometu **1610 ili 99.0% ih je razriješeno.**

4.7. Nadzor prometa

Kako bi se stanje sigurnosti u cestovnom prometu podiglo na višu razinu i približilo europskim standardima, policija je tijekom 2012. godine nastojala postignuti maksimalno moguće pokrivanje svih cestovnih smjerova, osobito onih najugroženijih prema praćenim podacima, kako bi se na taj način preventivno djelovalo na vozače i u što većoj mjeri sprječavalo kršenje prometnih propisa.

Ciljane aktivnosti provodile su se na mjestima i u vrijeme kada se događaju najteže prometne nesreće, a u te je aktivnosti bio uključen maksimalan broj policijskih službenika s pripadajućom tehničkom opremom koja se koristi za nadzor u prometu.

U nadzoru prometa u 2012. godini policija je ustvrdila **731.239 prekršaja, što je za 5.0% manje** u odnosu na prethodnu godinu. U strukturi utvrđenih prekršaja najzastupljeniji su prekršaji zbog nepropisne brzine (23.6%), a riječ je o prekršajima zbog kojih se najčešće događaju prometne nesreće s tragičnim posljedicama. Prema značaju za sigurnost prometa slijede nepropisno pretjecanje i obilaženje, nepoštivanje prednosti prolaska i crvenog svjetla i vožnja pod utjecajem alkohola. Osim ovih najopasnijih prekršaja, policija je u nadzoru prometa najčešće kažnjavala vozače zbog vožnje bez položenog vozačkog ispita, nekorištenja sigurnosnog pojasa i nenošenja zaštitne kacige, ali i zbog tehničke neispravnosti vozila i korištenja mobitela tijekom vožnje.

Navedeni broj prekršaja policija je ustvrdila poduzimajući niz preventivno-represivnih mjera i aktivnosti, a među inim:

- sankcioniranje prometnih prekršaja koji dovode do najtežih prometnih nesreća (vožnja nepropisnom brzinom, vožnja pod utjecajem alkohola i droga, nepropisno pretjecanje, nepoštivanje prednosti prolaska, nepropisno kretanje i zadržavanje pješaka na kolniku, prekršaji vozača mopeda i motocikla);
- dosljedna primjena policijskih ovlasti iz članaka 134., 135. i 137. Prekršajnog zakona i članka 308. Kaznenog zakona prema vozačima koji čine najteže prometne prekršaje, a posebice prema recidivistima;
- posebna pozornost usmjerena je i na recidiviste, vozače kojima je izrečena zaštitna mjera zabrane upravljanja vozilima, vozače koji upravljaju vozilima

- prije stjecanja prava, kao i na prometne prekršaje koji utječu na pasivnu sigurnost (nekorištenje zaštitne kacige, nekorištenje sigurnosnog pojasa);
- provedba preventivno-represivnih aktivnosti u svrhu smanjenja stradavanja vozača i putnika na mopedima i motociklima, ali i upozoravanjem ostalih vozača na ovu kategoriju sudionika u prometu;
 - intenziviranje preventivno-represivnih mjera prema ciljanim skupinama sudionika u prometu, mladim vozačima, starijim osobama, biciklistima i pješacima;
 - organizirale su se i provodile odgovarajuće provjere u skladu s Direktivom Europske komisije 2000/30/EC (kontrola teretnih vozila i autobusa) i propisa Europske unije (kontrola analognih i digitalnih tahografa);
 - nastavila se suradnja s Ministarstvom mora prometa i infrastrukture (praćen je rad odbora i stručnih skupina institucija EU, gdje Republika Hrvatska sudjeluje kao promatrač (poglavlje 14. Transportna politika);
 - sudjelovanje u izradi Programa Vlade Republike Hrvatske za uskladbu s pravnom stečevinom Europske unije za 2013. godinu;
 - senzibilizacija javnosti i izobrazba sudionika u prometu provedbom ciljanih kampanja - vožnja pod utjecajem alkohola i droga, brzina, mladi vozači, djeca u prometu, vozači bicikla, motocikla i mopeda, pješaci, starije osobe, osobe s invaliditetom;
 - stalna suradnja s medijima u svrhu promicanja poželjnih ponašanja u prometu i ukazivanja na posljedice koje proizlaze činjenjem prekršaja zbog kojih se najčešće događaju prometne nesreće.

Posebna pozornost pridavala se prometnim pitanjima tijekom turističke sezone, osobito na područjima gdje se koncentrirao najveći dio prometa. Da bi se postigla visoka razina sigurnosti i protočnosti cestovnog prometa, osiguravao se optimalan broj policijskih službenika na cestama. Policijski službenici su pojačanim radom i aktivnostima, između ostaloga i fizičkim upravljanjem prometom, u vrijeme pojačanog prometa prema turističkim odredištima, maksimalno utjecali na sigurnost svih sudionika u prometu, smanjenje prometnih gužvi i ubrzanje prometnog toka.

U sklopu provedbe Nacionalnog programa sigurnosti cestovnog prometa provedene su strateške aktivnosti: smanjenje brzina vozila i poštivanje najviših dopuštenih brzina, zaštita djece, mladih i najranjivijih sudionika u prometu, suzbijanje vožnje pod utjecajem alkohola i opojnih droga u prometu, mopedisti, motociklisti, zaštita djece putnika u vozilima i saniranje opasnih mjesta. S tim u vezi provela su se preventivno-promidžbena kampanje „*Tko pije, taj ne vozi*“, „*Razmisli-kad piješ ne vozi*“ i „*Poštujte naše znakove*“ (oglašavanje radijskim i televizijskim spotovima, promidžbeni materijali koji su se dijelili sudionicima u prometu).

I ovaj put treba istaknuti već tradicionalnu kampanju „*Poštujte naše znakove*“ (početak školske godine 2012./2013.), tijekom koje su policijski službenici učenicima prvih razreda osnovne škole na području Republike Hrvatske, održavali predavanja o poželjnom ponašanju u prometu. Dio njih sudjelovao je i na roditeljskim sastancima gdje su roditelje upućivali na važnost strogog poštivanja zakonskih odredbi u pogledu prijevoza djece u vozilima, ali i na njihovu obvezu pravilnog usmjeravanja djece u svakodnevnim prometnim okolnostima. Tijekom kampanje poduzimale su se represivne mjere prema vozačima koji prevoze djecu na neprimjeren način, a bio je i pojačan nadzor autobusa za prijevoz djece.

Sredstvima Nacionalnog programa sigurnosti cestovnog prometa financirana je i izrada projektne dokumentacije za sanaciju triju opasnih mjesta na županijskim cestama (u provedbi je izvedba i sanacija triju željezničko-cestovna prijelaza).

Temeljem Provedbenog plana nabave NPSCP-a, nabavljena je veća količina uređaja i opreme za prometnu policiju.

4.8. Mobilna jedinica prometne policije

Mobilna jedinica prometne policije, kao samostalna ustrojstvena jedinica, obavlja policijske poslove nadzora prometa na cestama na području cijele države, a prije svega na autocestama i državnim cestama, posebice tijekom turističke sezone, utvrđuje prekršaje u cestovnom prometu, nadzire brzine kretanja vozila, postupa u slučaju prometnih gužvi i zastoja, poduzima mjere u svrhu sigurnosti i protočnosti prometovanja u zimskim uvjetima i za vrijeme turističke sezone, uključuje se u provedbu aktivnosti i po potrebi surađujući s drugima iz policijskog sustava, prikuplja obavijesti potrebne za suzbijanje kriminaliteta (poduzima mjere osiguranja tragova

kaznenog djela, sprječavanje bijega počinitelja itd.). Jedinica je bila angažirana i na provedbi nadzora osovinskog opterećenja teretnih vozila (akcija se provodila u suradnji s Hrvatskim cestama na području svih policijskih uprava).

Prilikom provedbe zadaća iz djelokruga svog rada policijski su službenici izvršili 693.864 provjere, zaustavili i provjerili 18.547 vozila u kojima su zatečene 22.793 osobe, od kojih je 1.527 uhićeno, dovedeno ili predano na daljnje postupanje mjerodavnim ustrojstvenim jedinicama.

Provjerom osoba i vozila ustvrdili su 13.489 različitih prometnih prekršaja i 653 kaznena djela: 171 kazneno djelo zlouporabe opojnih droga; 362 kaznena djela iz članka 308. (izigravanje zabrana iz sigurnosnih mjera i pravnih posljedica osude); 87 kaznenih djela iz članka 311. (krivotvorenje isprave) i 33 ostalih kaznenih djela.

Veći angažman policijskih službenika mobilne jedinice u gradovima, a manji na autocestama doveo do **značajnog povećanja uočenih i sankcioniranih prometnih prekršaja**. Od ukupno utvrđenih 13.489 prometnih prekršaja, najviše ih je bilo zbog prekoračenja brzine (3.221), zbog vožnje neregistriranim vozilom (2.647), zbog vožnje neosiguranim vozilom (1.892), zbog vožnje bez položenog vozačkog ispita (580), zbog vožnje pod utjecajem alkohola (255) i droga (223).

Da bi se spriječio nastavak kršenja prometnih propisa, poduzimale su se i zaštitne mjere pa su oduzeli 287 vozačkih dozvola, 1.632 vozača i 2.631 vozilo isključeni su iz prometa.

Postupanja policijskih službenika mobilne jedinice u prometu bila su usmjerena prema prevenciji, suzbijanju i sankcioniranju težih prometnih prekršaja, odnosno vozačima koji svojim ponašanjem i vožnjom ugrožavaju i dovode u opasnost druge sudionike u prometu.

5. SIGURNOST NA DRŽAVNOJ GRANICI, U ZRAČNOM PROMETU I PLOVIDBI (4. POSEBAN CILJ)

Kao četvrti poseban cilj policije u 2012. godini ističe se **jačanje sigurnost na državnoj granici, u zračnom prometu i plovidbi** koji uključuje problematiku: izdavanja dokumenata na graničnim prijelazima, odbijanje ulaska i izlaska, zlouporabu putnih dokumenata, prekogranični kriminalitet i prekršaje na granici, nezakonite migracije, prihvati i vraćanje stranaca na granici, prisilna udaljenja stranaca i povrede državne granice, poslove pomorske policije, aerodromske policije, mobilne jedinice za nadzor granice te Prihvatnog centra za strance kao i problematiku azila.

Za svaku suverenu i samostalnu državu pitanje sigurnosti, zaštite i kontrole državne granice prvorazredno je pitanje. Zbog svojeg specifičnog geopolitičkog položaja i oblika državnog teritorija Republike Hrvatske, pitanje sigurnosti i nadzora državne granice ima niz svojih osobitosti. Osiguranje nesmetanog protoka ljudi i roba uz istodobno sprječavanje nezakonitih prelazaka preko državne granice kao i svih oblika prekograničnog kriminala izuzetno je zahtjevna zadaća.

Zbog visokog stupnja opasnosti od terorističkih napada kontrola putnika u zračnom prometu zahtijeva izuzetnu odgovornost policijskih službenika. Da bi se održala visoka razina sigurnosti, stalno se uvode nove metode i tehnike u nadzoru koje traže dosljednu primjenu. Sve zračne luke na teritoriju Hrvatske pod nadzorom su specijalističkih postaja aerodromske policije.

Plovidba na moru i plovnim rijekama izložena je sigurnosnim rizicima o kojima brinu pripadnici pomorske i riječne policije. Nadzorom plovnih putova i sudionika plovidbe policijski službenici potiču poštivanje sigurnosnih pravila.

5.1. Državna granica i granični prijelazi

Dužina državne granice Republike Hrvatske je 3.332 km. Državna granica je određena i označena samo u dijelu s Republikom Mađarskom, a određivanje granične crte s ostalim susjednim zemljama u tijeku je i odvija se kroz rad međudržavnih komisija. Udio dužine državne granice sa Slovenijom iznosi 20.9%, s Mađarskom 10.7%, sa Srbijom 9.8%, s Crnom Gorom 1.6%, s Bosnom i

Hercegovinom 30.0%, pomorska granica s Italijom iznosi 0.8%, a na međunarodne vode odnosi se 26.2%.

Na državnoj granici **određeno je 189 graničnih prijelaza**, od čega je najveći broj na dijelu granice s Republikom Slovenijom – 60 i Bosnom i Hercegovinom – 55. Od naznačenih 189 graničnih prijelaza, 175 su stalni, a 14 njih sezonski su granični prijelazi. Sezonski granični prijelazi otvoreni su tijekom turističke sezone isključivo za pomorski (11), odnosno zračni međunarodni promet (1).

Poslovi nadzora državne granice (kontrola prelaska i zaštite državne granice) obavljaju se u 79 policijskih postaja, ustrojstveno raspoređenih u 18 policijskih uprava. Od tog broja, 26 postaja je specijaliziranih (14 postaja granične policije, 6 postaja aerodromske policije i 6 pomorske policije), dok su 53 postaje mješovitog tipa. Poslovi nadzora državne granice ne obavljaju se na području Policijskih uprava bjelovarsko-bilogorske i požeško-slavonske (u ove dvije uprave, kao i ostalih 18, obavljaju se poslovi suzbijanja nezakonitih migracija).

5.2. Promet putnika na graničnim prijelazima

Tijekom 2012. godine **državnu granicu Republike Hrvatske prešla su 131.987.232 putnika, što je manje za 5.9%** nego u 2011. godini. Od ukupnog broja putnika, **stranci čine udio od 70.0%** ili 92.398.976 prelazaka državne granice, a državljani Republike Hrvatske čine udio od 30.0% ili 39.588.256 prelazaka.

Najveći udio od 48.7% u ukupnom prometu putnika ostvaren je **na granici sa Slovenijom** (64.258.701 prelazak). **Drugi** po brojnosti prometa putnika su **granični prijelazi s Bosnom i Hercegovinom** čiji udio u ukupnom prometu iznosi 32.3% (42.657.070 prelazaka).

Najfrekventniji granični prijelaz u 2012. godini bio je **MCGP Macelj** s 11.953.285 putnika, što u ukupnom broju putnika čini udio od 9.1% s **povećanjem prometa** od 2.4% u odnosu na 2011. godinu. **Na drugom mjestu** po brojnosti putnika s 10.828.189 putnika i udjelom od 8.2% u ukupnom prometu je **MCGP Bregana**, što je u odnosu na 2011. **smanjenje prometa** za 0.6%. **Treći** granični prijelaz po prometu putnika je **MCGP Kaštel** preko kojeg je tijekom prešlo 8.677.504 putnika, što je udio od 6.6% u ukupnom prometu.

Pad prometa putnika tijekom 2012. godine u odnosu na prethodnu godinu zabilježen je **na graničnim prijelazima Klek** za 11.3% i **Zaton Doli** za 15.2%.

Tijekom 2012. godine državnu granicu Republike Hrvatske **prešlo je 44.681.942 vozila**, što je **pad za 3.8%** u odnosu na 2011. godinu.

5.3. Izdavanje dokumenata na graničnim prijelazima

Granična policija je tijekom 2012. godine **u nadzoru državne granice izdala 31.209 dokumenata**, što je u odnosu na 2011. godinu **manje za 13.0%**.

U ukupnom broju izdanih dokumenata **najviše su zastupljena odobrenja za unos/prijenos oružja** pa se tijekom 2012. godine izdalo 17.801 odobrenje, što je **više za 2.0%** u odnosu na prethodnu godinu.

Privremeno odobrenje za kretanje i zadržavanje drugo je po zastupljenosti u izdavanju dokumenata na graničnim prijelazima. Izdano je 11.169 odobrenja, što je **smanjenje za 17.0%** nego prethodne godine.

Putnih viza najviše je izdano na zračnom graničnom prijelazu (70.0%) i na pomorskom graničnom prijelazu (28.9%). Najviše je putnih viza izdanih državljanima Filipina (51.0%), Indonezije (10.8%) i Indije (9.6%).

5.4. Odbijanje ulaska i izlaska na graničnim prijelazima

5.4.1. Odbijanje ulaska u Republiku Hrvatsku

Tijekom 2012. godine granična je policija **za 12.690 stranih državljana ustvrdila da ne ispunjavaju uvjete za ulazak i boravak u Republici Hrvatskoj i na temelju toga odbila im ulazak**. Broj osoba kojima je odbijen ulazak **manji je za 28.9%** u usporedbi s prošlom godinom. Najčešći razlozi odbijenih ulazaka su: neposjedovanje putne isprave (39.3%), neispunjavanje posebnih uvjeta za ulazak u Republiku Hrvatsku (32.8%), neposjedovanje sredstava za uzdržavanje (13.3%) te neposjedovanje vize (9.5%).

U ukupnom broju odbijenih ulazaka **najviše su zastupljeni državljani Bosne i Hercegovine** (4.454) s udjelom od 35.1% i **padom** od 25.8% u odnosu na 2011. godinu. Najčešći razlozi odbijanja njihovog ulaska u Hrvatsku bili su nevaljana putna

isprava predviđena za prelazak državne granice, neposjedovanje novčanih sredstava i postojanje sumnje u svrhu boravka na teritoriju Hrvatske. **Drugi po broju su državljani Srbije** (1.572), koji čine udio od 12.4% u ukupnom broju. Razlozi odbijanja ulaska u Hrvatsku uglavnom su nevaljana putna isprava za prelazak državne granice, novčana sredstava ili postojanje sumnje u svrhu boravka na teritoriju Hrvatske. **Državljanima Turske treći su** po brojnosti odbijenih ulazaka (787), a sudjelovali su s udjelom od 6.2% u ukupnom broju. Razlog odbijanja ulaska u Hrvatsku najčešće je kao i kod državljanima Bosne i Hercegovine i Srbije. Državljanima Slovenije odbijen je ulazak u Hrvatsku 779 puta (2011. – 1311), što čini udio od 6.1% u ukupnom broju, a državljanima Albanije ulazak je odbijen 755 puta (2011. – 817) s udjelom od 5.9%.

5.4.2. Odbijanje izlaza iz Republike Hrvatske

Granična policija izdala je zabranu izlaska iz Hrvatske za 5.080 osoba, što je 4.9% više nego u 2011. godini.

U 583 slučaja razlozi odbijanja izlaska strancima iz Republike Hrvatske bili su zbog neposjedovanje valjane isprave za prelazak državne granice, obveza koje su bili dužni podmiriti u Hrvatskoj ili neispunjavanje uvjeta za ulazak u treće zemlje, a 4.497, odnosno devedesetak posto zabrane izlaza odnosi se na hrvatske državljane, najčešće zbog neposjedovanja valjane isprave za prelazak državne granice.

5.5. Zloupotreba putnih dokumenata

Tijekom 2012. godine granična policija je kod 242 osobe otkrila **280 krivotvorenih i tuđih isprava, što je manje za 2.4%** u odnosu na 2011. godinu kad je otkriveno 298 isprava kod 248 osoba.

Najveći udio čine putne isprave kojih je tijekom 2012. godine otkriveno 101, što je manje za 3.8% nego prethodne godine (105), zatim osobne iskaznice kojih je otkriveno 59, što je više za 3.5% u odnosu na 2011. godinu.

Najčešće su korišteni krivotvoreni dokumenti koji imaju slabe zaštitne elemente i to putne isprave Srbije, Turske, BiH, stara putna isprava Republike Hrvatske, te Italije, Švicarske, Slovenije i Francuske, koje su najčešće koristili

državljeni Srbije, Kosova, Albanije i Makedonije albanske nacionalnosti.

S krivotvorenim i tuđim dokumentima najčešće su se koristili državljani Kosova (68), Turske (26), Albanije (26), Hrvatske (24) i Bosne i Hercegovine (19).

Najčešći način krivotvorenja dokumenata je potpuno krivotvorenje, preinaka podataka i umetanje fotografije i to najvećim dijelom u putnim ispravama, osobnim iskaznicama i vizama.

5.6. Prekogranični kriminalitet

Policijski službenici za **suzbijanje prekograničnog kriminala** u 2012. godini obradili su 1.678 kaznenih djela i 2.301 prekršaj. **Najčešća kaznena djela su** zlouporaba droga (53.0%) i izbjegavanje carinskog nadzora (9.5 posto), a najčešće evidentirani prekršaji su neovlašteno posjedovanje droge (33.0%), skrivanje i neprijavlivanje robe carini (10.0%) te nezakoniti prelazak državne (8.3%).

Na državnoj granici zabilježeno je **3.326 slučajeva krijumčarenja u kojima je sudjelovalo 3.779 osoba**. Najviše se krijumčarila droga (40.0%), cigarete (19.0%), oružje (6.0%), meso (5.0%) pa streljivo, eksploziv, vozila, alkohol, životinje i tako dalje.

Na ulasku u Hrvatsku otkriveno je 2.469 takvih slučajeva, a na izlasku njih 489. Od ukupnog broja slučajeva krijumčarenja, 2.958 slučajeva (88.9%) otkriveno je na graničnim prijelazima, dok su ostali slučajevi otkriveni na „zelenoj granici“ (11.1%).

5.6.1. Pregled otkrivenih krijumčarenja opojnih droga

Granična policija je u 2012. godini zabilježila **1.347 slučajeva posjedovanja opojne droge** u kojima je sudjelovalo 1.496 osoba, a **zaplijenjeno je 683 kg i 66 grama droge**.

Granični prijelazi Karasovići, Bajakovo i PAP Pleso granični su prijelazi na kojima je otkriveno najviše droge i gdje je bilo najviše zaplijena.

5.6.2. Pregled otkrivenog oružja i streljiva te krijumčarenja vozila

U 2012. godine granična policija zabilježila je **219 slučajeva krijumčarenja oružja, streljiva i eksploziva** u kojima su sudjelovale 223 osobe, što je **više za 1.9%** u odnosu na 2011. godinu.

Otkrivenih krijumčarenih vozila je više za 4.5% u odnosu na 2011. godinu. Najviše je vozila krijumčareno na granicama s Bosnom i Hercegovinom (40.5%), Srbijom (38.9%) i Slovenijom (14.1%).

5.7. Prekršaji na granici

U 2012. godini podnijele su se **9.482 prekršajne prijave, što je više za 19.4%** nego 2011. Prema Zakonu o nadzoru državne granice podnijele su se 1.104 prekršajne prijave, što je 2.0% više u odnosu na 2011. godinu. Prema Zakonu o kretanju i boravku stranac podnijelo se 1.950 prekršajnih prijava, što je više za 15.9% nego 2011. godine, dok je po Zakonu o javnom redu i miru podnesena 54 prijava, što je za 21.7% manje u odnosu na 2011. godinu.

U 2012. godini po ostalim propisima podnijelo se 6.374 prekršajnih prijava, što je za 24.8% više nego 2011. godine.

5.8. Ostali poslovi granične policije

U obavljanju **poslova granične kontrole u 2012. godini povećani su rezultati otkrivačke djelatnosti po potražnim registrima, osobito u međunarodnim potragama.** Tako su otkrivene 724 osobe, što je oko 2.5 puta više nego u 2011. godini, a po lokalnim potragama otkriveno je više 14.0% osoba.

Prema Evidenciji nadzora državne granice u 2012. godini otkriveno je 529 osoba, što je manje za 16.0% u odnosu na 2011. godine.

U 2012. godini na graničnim prijelazima **prihvaćeno je 339 deportiranih hrvatskih državljana, što je više za 7.6%** u odnosu na 2011. godinu. **Repatriirano je 735 državljana Republike Hrvatske u Hrvatsku, što je manje za 9.8%** u odnosu prema 2011. godini.

Deportacije su se u 96.0% slučajeva provele na Zračnoj luci Zagreb-Pleso, a

najčešći razlozi deportacija bili su nezakoniti rad i boravak u zemljama Europske unije te u manjem broju počinjenje kaznenog djela ili težeg prekršaja.

U 2012. godini granična policija podnijela je **9.482 optužna prijedloga**, što je u odnosu na 2011. godinu **povećanje za 19.4%**.

5.9. Nezakonite migracije

Stanja i trendove nezakonitih migracija promatraju se kroz broj osoba koje su nezakonito prešle državnu granicu Republike Hrvatske, broj stranaca koji su nezakonito boravili u Republici Hrvatskoj, broj stranaca koji nisu posjedovali putne isprave, broj stranaca koji su nezakonito radili u Hrvatskoj i mjere koje su poduzete prema strancima.

Udio državljana s područja jugoistočne Europe (Bosne i Hercegovine, Srbije, Kosova, Turske, Makedonije i Albanije) smanjio se, ali se **povećao broj državljana afričkih i azijskih država** kojih je prethodnih godina bio zanemariv broj. Udio državljana afričkih i azijskih država **čini oko 78.0%**.

Nezakonitih prelazaka državne granice u 2012. bilo je 6.839, što je više za 78.8% u odnosu na 2011. godinu. Najveći broj nezakonitih prelazaka državne granice čine državljani Afganistana (23.7%), Somalije (12.8%), Alžira (9.5%) i Sirije (7.7%). Od ukupno zatečenih osoba, žene čine 11.1% nezakonitih prelazaka državne granice, a najviše iz Somalije (34.1%), Afganistana (27.6%) i Bosne i Hercegovine (6.6%).

U Republici Hrvatskoj **nezakonito je boravilo 4.736 osoba**, što je **1.5 puta više** u odnosu na 2011. godinu. Najčešće je riječ o državljanima Afganistana (19.0%), Somalije (14.0%), Alžira (9.6%), Kosova (7.2%), Pakistana (4.8%) i Turske (3.9%).

Prekoračenje zakonitog boravka stranaca, koji je u Europskoj uniji najzastupljeniji oblik nezakonitih migracija, u Republici Hrvatskoj nije ozbiljan pojavni oblik budući da Republika Hrvatska nije zemlja odredišta značajnijem broju nezakonitih migranata iz afričkih i azijskih zemalja.

Za nezakonit rad stranaca izdano je 736 prekršajnih naloga, što je 46.6% manje u odnosu na 2011. godinu.

U nezakonitom radu u Republici Hrvatskoj najzastupljeniji su državljani Bosne i Hercegovine koji najčešće nezakonito rade u građevinskoj djelatnosti na području policijskih uprava na moru. **Najviše stranaca koji nezakonito rade u Republici Hrvatskoj otkrila je policija samostalnim radom (82.8%),** u suradnji s inspektorima Državnog inspektorata (13.1%), dok je Inspekcija rada samostalno otkrila (4.1%).

5.10. Postupci prema strancima

Tijekom 2012. godine prema strancima su izrečene 182 sigurnosne mjere protjerivanja, 1.496 zaštitnih mjera protjerivanja, dok je 2.718 rješenja o protjerivanju izdala policija u upravnom postupku. Izdala su se i 2.303 rješenja o napuštanju Republike Hrvatske (izvršeno 1.314 ili 57.0%).

5.11. Prihvat i vraćanje stranaca na granici

Na zajedničkoj državnoj granici hrvatska granična **policija prihvatila je 988 osoba, što je dva puta više** u odnosu na 2011. godinu, a **vratila je 1.640 osoba, što je za 4.1% više** u odnosu na 2011. godinu.

Sukladno Sporazumu o readmisiji s Republikom Slovenijom prihvaćeno je 975 osoba, dok je 48 osoba vraćeno u Republiku Sloveniju. Sukladno Ugovoru o prijvatu osoba na zajedničkoj državnoj granici s Republikom Mađarskom prihvaćena je jedna osoba, dok u Republiku Mađarsku nije bilo vraćanja osoba. Sukladno Sporazumu o prijvatu osoba s Bosnom i Hercegovinom hrvatska je policija prihvatila šest osoba, dok je 131 osoba vraćena u Bosnu i Hercegovinu. Sukladno Sporazumu o readmisiji u Crnu Goru vraćena je 219 osoba, dok prijvata iz Crne Gore nije bilo. Sukladno Sporazumu o redamisiji hrvatska policija prihvatila je šest osoba, a u Srbiju vratila 1.241 osobu (najviše državljana Afganistana).

Zastupljenost nacionalnih skupina u nezakonitom prelasku državne granice reflektira se i na strukturu stranaca prihvaćenih ili vraćenih sukladno bilateralnim ugovorima o prijvatu osoba, pa tako imamo najviše prihvaćenih državljana Afganistana (22.6%), Turske (8.4%) i Kosova (5.7%).

5.12. Prisilna udaljenja stranaca

U 2012. godini s područja Republike Hrvatske **prisilno je udaljeno 2.295 stranaca, što je manje za 0.3%** nego u 2011. godini kad je prisilno udaljeno 2.301 stranac. Među njima najviše je bilo državljana Afganistana (434), Kosova (305), Bosne i Hercegovine (224), Alžira (138) i Pakistana (133).

5.13. Povreda državne granice

U 2012. godini zabilježeno je **16 povreda državne granice na kopnenoj i riječnoj granici** (oštećenja graničnih oznaka, otuđenje obavijesnih ploča, požari i nezakonita eksploatacija šljunka).

5.14. Poslovi pomorske policije

Policijski službenici pomorske policije djelovali su na akvatoriju unutarnjih morskih voda i teritorijalnog mora Republike Hrvatske (površina 31.757,67 km²). Nadzor prelaska državne granice obavljao se na 27 graničnih prijelaza na moru (11 sezonskih). Obavljali su i zadaće koje se odnose na zaštitu državne granice na moru, čija dužina iznosi oko 950 km.

U obavljanju poslova policije na moru ostvareno je **5.146 ophodnih službi, što je 9.5% manje** nego u 2011. godini. Policijski službenici pomorske policije **postavili su 22 zasjede, što je 55.1% manje** nego u 2011. godini. Uspješno je bilo osam zasjeda. Policijski službenici pomorske policije izvršili su i 133 prijevoza bolesnika, 98 prijevoza za službene potrebe i 35 ostalih izvanrednih prijevoza.

U poduzimanju operativnih mjera i radnji na moru obavljeno je **245 provjera zastave plovila, što je manje za 7.6%** u odnosu na 2011., **pregledano je 16.117 isprava** domaćih i stranih plovila, što je **manje za 10.3%** u odnosu na 2011. godinu. Pregledali su 31.274 isprava domaćih i stranih državljana. **Pregledano je i pretraženo 2.837 domaćih i stranih plovila, što je manje 235%** nego prethodne godine.

Službenici pomorske policije zabilježili su **18 povreda državne granice na moru, što je manje za 65.4%** u odnosu na 2011. godinu. Uglavnom se radilo o

povredama crte razgraničenja na području Savudrijske vale slovenskih ribarskih plovila.

Policijski službenici pomorske policije poduzeli su tri progona plovnih objekata (jedno hrvatsko plovilo i dva strana plovila). Uzapćeno je jedno strano ribarsko plovilo. Kazneno je prijavljeno 129 osoba, što je manje za 24.6% u odnosu na 2011., od čega je najveći dio iz područja morskog ribarstva (89 kaznenih prijava protuzakonitog ribolova). U 2012. godini 4.481 osoba prijavljena je zbog počinjenog prekršaja, a najviše iz dijela pomorstva (61.6%) te spodarskog i športskog ribolova (15.8%).

Policijski službenici sudjelovali su u 67 akcija traganja i spašavanja ljudi i imovine na moru. U 62 slučaja sudjelovala su službena policijska plovila, a **u tim je akcijama spašeno 98 osoba.**

U 2012. godine bilo je 166 stradanja osoba na moru u kojima je smrtno stradala 81 osoba, što je 15.7% više nego 2011. Najčešći uzroci stradanja osoba na moru su utapanja (53), naleti plovila na kupača (2) i stradanje osoba u havarijama (17). U 2012. godini zabilježen je pad prometa putnika i članova posade za 3.3% u odnosu na 2011. godinu. U suradnji s drugim državnim tijelima ostvareno je 335 zajedničkih akcija na moru, što je za 9.7% manje nego 2011. godini.

5.15. Poslovi aerodromske policije

U svim zračnim lukama u Republici Hrvatskoj u 2012. godini **ostvaren je promet od 6.031.362 putnika, što je za 6.0% više** nego u 2011. godini, od čega u međunarodnom prometu 5.045.194, a domaćem prometu 986.168 putnika. Udio međunarodnog prometa je 78.7%, a domaćeg prometa 21.3%.

Izdalo se 2.320 viza i prihvatilo se 317 deportiranih osoba. Evidentirano je 660 odbijanja ulaska strancima u Republiku Hrvatsku među kojima je najviše državljana Turske. Korištenje krivotvorenih isprava otkriveno je u 16 slučajeva, a u dva su slučaja u putnu ispravu otisnuti krivotvoreni pečati.

Mjere zaštite civilnoga zračnoga prometa u Republici Hrvatskoj obavljaju policijski službenici u suradnji s drugim službama u zračnim lukama. Uključeni su i u poslove kontrole kvalitete, odnosno testiranja mjera zaštite.

Prilikom obavljanja kontrole zračnoga prometa u **potražnim evidencijama otkrivene su 452 osobe, a pronađeno je droge i drugih opojnih sredstva** (marihuana – 20.04 kg; hašiš - 1 g).

U 2012. godini **zabilježeno je 35 slučajeva ometanja zrakoplova laserskim zrakama** tijekom slijetanja ili polijetanja najčešće u večernjim satima, što je **više za 84.2%** u odnosu na 2011. godinu.

Kad je riječ o kvalitete mjera zaštite civilnog zračnog prometa obavljeno je 19 testova od planiranih 21 (19 redovitih i 5 ponovnih), 24 testova mjera zaštite civilnog zračnog prometa kojima je obuhvaćeno 62 mjere. Od 62 mjere, stanje zaštite je u 44 slučaja ocijenjeno kao potpuno zadovoljavajuće, u četiri slučaja nisu dodijeljene kategorije, dok je 18 slučajeva ocijenjeno kategorijom ne zadovoljava/ozbiljni nedostaci.

Analizom provedenih testiranja učinkovitosti mjera zaštite, vidljiv je znatan napredak u primjeni propisanih standarda odredaba Nacionalnog programa zaštite civilnog zračnog prometa. Do propusta u primjeni propisanih standarda mjera zaštite dolazi uglavnom zbog pogrešaka subjekata koji ih primjenjuju, naime katkad se zaštitni pregledi ne obavljaju dosljedno sukladno s propisanim postupcima i standardima mjera zaštite civilnog zračnog prometa Nacionalnog programa zaštite civilnog zračnog prometa.

U 2012. godini zabilježeno je **15 zrakoplovnih nesreća** u kojima su četiri hrvatska državljana smrtno stradala: dvojica prilikom pada zrakoplova i dvojica padom padobrana i zmajem. Tri su osobe zadobile teške tjelesne ozljede (jedan prilikom pada zrakoplova i dvojica prilikom pada paraglajdera). Lakše tjelesne ozljede zadobile su tri osobe (jedan padom paraglajdera i dvojica padom zrakoplova).

Zabilježena je jedna anonimna dojava u zračnoj luci Split. Počinitelj je pronađen u zračnoj luci, a prouteksplozijskim pregledom objekata zračne luke nije pronađeno ništa sumnjivo.

5.16. Mobilna jedinica za nadzor granice

Poslovi policijskih službenika Mobilne jedinice za provedbu nadzora državne granice vezani su uz prekogranični kriminalitet - krijumčarenje ljudi, visokotarifne

robe (cigareta i vozila), droge i oružja. Policijski službenici Mobilne jedinice sudjelovali su u kriminalističkim istraživanjima operativnih akcija PNUSKOK-a i Uprave kriminalističke policije. U 2012. godine policijski službenici su **sudjelovali u 19 operativnih akcija.**

S djelatnicima Carinske uprave službenici Mobilne jedinice za provedbu nadzora državne granice su kroz zajedničke akcije sudjelovali u pronalaženju skrivene krijumčarene robe.

5.17. Prihvatni centar za strance

Prihvatni centar za strance prihvatio je 784 stranca, što je za 20.8% više nego u 2011. godini, a najviše je bilo državljana Afganistana (20.2%), Turske (15.1%) i Kosova (11.4%). Iz Prihvatnog centra za strance otpuštena su 705 stranca. Zbog prisilnog udaljenja otpuštena su 403 stranca, dok su 302 stranca prijevremeno otpuštena.

U Prihvatnom centru za strance 283 stranaca zatražilo je azil, a najviše državljana Afganistana (87), Pakistana (36), Sirije (36), Alžira (30) i Maroka (14). Troškovi kupovine karata, tranzira i izrade osobnih dokumenata stranaca potrebnih za prisilno udaljenje utrošene su oko 401.761 kuna. Od stranaca, a na ime istih troškova, izuzeto je 331.153,69 kuna, dok ukupni nastali troškovi prisilnog udaljenja iznose 2.170.775,69 kuna.

5.18. Azil

U 2012. godini u **1.036 zahtjeva azil je zatražilo 1.193 osobe**, najviše tražitelja azila bili su državljani Afganistana (30.5%), Somalije (24.7%), Alžira (12.2%), Sirije (7.2%) i Pakistana (5.0%). Prema spolu muškarci čine 81.2%, a žene 18.8% tražitelja azila.

Broj tražitelja azila od 2004. povećan je za više od 6.5 puta. Prema dobnoj strukturi djeca do 14 godina čine 12.0%, maloljetnici do 18 godina 7.3%, a punoljetne osobe 80.7%. Od 231 maloljetnog tražitelja azila, najviše ih je bilo iz Afganistana (142), Somalije (39), Sirije (15) i Alžira (6). Sedamdeset maloljetnih tražitelja azila bilo je bez pratnje, a najviše državljana Afganistana 37, Somalije 11, Alžira šest i iz Pakistana i

Sirije četiri. Među maloljetnim tražiteljima azila bila je jedna osoba ženskog spola iz Iraka, dok je 69 osoba bilo muškog spola.

U 2012. godini u Republici Hrvatskoj **odobren je azil 21 osobi i za 14 osoba supsidijarna zaštita**, a područje njihove integracije obuhvaća pravo na boravak, smještaj, rad, zdravstvenu zaštitu, školovanje, socijalnu skrb te učenje hrvatskog jezika. U procesu integracije Ministarstvo unutarnjih poslova surađuje s nevladinim organizacijama koji azilantima i strancima pod supsidijarnom zaštitom pružaju pomoć u integraciji.

Osim toga, osiguran je smještaj za dvanaest osoba - devetoro njih smješteno je u privatnom smještaju u Zagrebu, a dva su maloljetnika bez pratnje smještena u Dom za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi u Puli. Jedna je osoba odbila ponuđeni smještaj pa je sukladno Zakonu o azilu izgubila pravo na smještaj. Od ukupnog broja osoba koje su dobile zaštitu u 2012. godini, 15 osoba su sami osigurali smještaj, a šestoro ih je smješteno u Prihvatilištu za tražitelje azila „Porin“ s obzirom da su status dobili krajem godine te im nije još osiguran smještaj izvan Prihvatilišta.

5.19. Pristupanje Schengenskom prostoru

Uprava za granicu tijekom 2012. godine nastavila je s ispunjavanjem svih obveza vezanih uz pristupanje Europskoj uniji, poglavito preuzetih iz poglavlja 24. i 23., kako bi spremna dočekala zadnju procjeniteljsku misiju Europske komisije. Postignuća iz navedenog razdoblja posebno se ogledaju u slijedećem:

- **Usklađivanje zakonodavstva** - Tijekom 2012. godine granična policija nastavila je sa daljnjim usklađivanjem zakonskih propisa iz djelokruga rada granične policije s pravno stečevinom Europske unije, te će ista biti u potpunosti usklađena do dana pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji sukladno programu Vlade Republike Hrvatske.
- **Pripreme za pristupanje Schengenskom prostoru** - Tijekom 2012. godine revidiran je Schengenski Akcijski plan i provedene su pripreme za izradu prijedloga Schengenskog indikativnog programa koji će detaljno elaborirati planove za korištenje Schengen Facility Funda. U Schengenski indikativni program uključit će se izgradnja i adaptacija određenih policijskih postaja,

graničnih prijelaza, smještajnih kapaciteta i nabava preostale sofisticirane tehničke opreme za kvalitetnu i učinkovitu zaštitu buduće vanjske granice EU.

- **Integrirano upravljanje granicom** - Akcijski plan integriranog upravljanja granicom Republike Hrvatske ažuriran je u prvom kvartalu 2012. te je izrađeno VI. Izvješće Međuresorne radne skupine za integrirano upravljanje granicom Vlade Republike Hrvatske o provedbi navedenih strateških dokumenata koje je Vlada RH prihvatila zaključcima od 27. travnja 2012. godine
- **Kadrovska popunjenost i obuka policijskih službenika** - Ostvarivanje utvrđenog cilja zapošljavanja službenika granične policije za 2012. godinu Republika Hrvatska je u potpunosti provela zapošljavanjem 467 novih službenika granične policije, te je 2013. godina započela s ukupno 6.338 policijskih službenika granične policije, od kojih je 4.971 policijskih službenika raspoređeno na buduće vanjske granice, a 1.367 na budućoj unutarnjoj granici. Zapošljavanje i kadrovsko ekipiranje granične policije će se nastaviti i tijekom 2013. godine u kojoj se planira zapošljavanje 100 novih policijskih službenika, uključujući i policijske službenike pomorske policije. Granična policija nastavlja kontinuirano provođenje specijalističke obuke, a ažurirana verzija Europskog kurikulumu za temeljnu obuku službenika graničnih policija država članica EU (Common Core Curriculum) dostavljena je Policijskoj akademiji radi izrade odgovarajućeg specijaliziranog plana i programa nastave za obuku službenika graničnih policija.
- **Nacionalni pomorski centar za prikupljanje podataka** - Realizacijom Strategije razvoja pomorske policije uspostavljen je Nacionalni pomorski centar za prikupljanje podataka 02. svibnja 2012. godine i u punoj je funkciji 24/7. Tijekom I. kvartala 2013. godine predviđeno je daljnje kadrovsko popunjavanje. Daljnjom realizacijom Strategije provedene su i sve pripreme za provedbu druge faze implementacije IT strukture pomorske policije, odnosno dogradnja VTMS sustava podsustavom za nadzor državne granice na moru, čija realizacija mora biti dovršena do ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju.
- **Nabava tehničke opreme** - Unutar Ministarstva sustavno se osiguravaju potrebna financijska sredstva za nabavu tehničke opreme. Tijekom 2012.

godine osigurana su sredstva iz državnog proračuna te je preuzeto jedno plovilo tip A vrijednosti 18.402.000,00 kn + PDV. Isto tako kroz projekt IPA 2008 Nadzor plave granice – Faza II, preuzeto je jedno plovilo tip B vrijednosti 980.000 €. Tijekom 2012. godine nastavljen je daljnji rad na uspostavljanju Nacionalnog informacijskog sustava za upravljanje državnom granicom kroz fazu III te je na 21 granični prijelaz dodatno instalirana nova aplikacija Sustava. trenutno je Sustav instaliran na 83 granična prijelaza. Do ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju, svi granični prijelazi na budućoj vanjskoj granici biti će u potpunosti opremljeni s Nacionalnim informacijskih sustavom za upravljanje državnom granicom.

- **Međunarodna bilateralna i multilateralna suradnja** - U području međunarodne suradnje ističe se intenziviranje i potreba za proširenjem daljnje suradnje s Frontex-om kroz sudjelovanje u zajedničkim operacijama, vraćanju osoba, razmjeni informacija, na području obuke i dr. Intenzivirana je i bilateralna suradnja, posebice sa susjednim zemljama (BiH, Srbijom, Crnom Gorom). S Bosnom i Hercegovinom su provedene sve pripreme i izrađen je Protokol između MUP-a RH, Ravnateljstva policije i Ministarstva sigurnosti BiH, Granične policije o osnivanju zajedničke kontakt - točke na graničnom prijelazu Nova Sela - Bijača. U području suradnje s Republikom Srbijom, u cilju daljnjeg jačanja suradnje u nadzoru državne granice temeljem odredbi Sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Srbije o policijskoj suradnji, nastavljen je rad na pripremi Protokola između MUP-a Republike Hrvatske, Ravnateljstva policije i Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srbije, Direkcije policije o provođenju mješovitih ophodnji uz zajedničku državnu granicu, kao i Protokol o usklađenom postupanju na zajedničkoj državnoj granici, razmjeni podataka i izradi zajedničke analize rizika.

6. POŽARI I TEHNOLOŠKE EKSPLOZIJE

Požare i tehnološke eksplozije policija istražuje i utvrđuje njihove uzroke da bi se u budućnosti spriječila ili suzbila kažnjiva ponašanja koja su ih izazvala ili da se otklone opasnosti koje mogu dovesti do požara ili eksplozija.

U 2012. godini požara je bilo više za 8.5%, a izgorjele površine više je za 92.9%, dok je materijalna šteta veća za 13.2%. U požarima je smrtno stradalo 36 osoba, što je za 26.5% manje u odnosu na 2011. godinu. Ozlijeđenih osoba u požarima bilo je više za 27.3%.

U 2012. godini broj eksplozija je veći za 5%, a materijalna šteta je veća za 36.4%.

7. NESRETNI SLUČAJEVI I SAMOUBOJSTVA

U 2012. godini policija je istraživala 4.586 događaja koji su rezultirali štetnim ili tragičnim posljedicama, a nisu prouzročeni kažnjivim ponašanjima, nego su posljedica nesretnih okolnosti.

Nesretnih slučajeva koji nemaju obilježja kažnjivog ponašanja je manje za 2.9%. U tim događajima smrtno su stradale 204 osobe, što je manje za 4.2% u odnosu na 2011. godinu. Teško ozlijeđenih osoba manje je za 19.4%, a lakše ozlijeđenih manje je za 14.8% u odnosu na 2011. godinu.

Samoubojstava je više za 2.5% u odnosu na 2011. godinu. Dovršenih samoubojstava je više za 8.8% (656), ali je samoubojstava u pokušaju manje za 3.8% u odnosu na 2011. godinu (653). S obzirom na spol učestalija su samoubojstva muškaraca. Zabilježeno ih je 714, što je 78.7%. Od 443 žene, 65.7% je ostalo u pokušaju samoubojstva.

8. PRIMJENA POLICIJSKIH OVLASTI I UPORABA SREDSTAVA PRISILE

Radi uspješnog obavljanja policijskih poslova, policijski službenici imaju pravo i dužnost poduzimati posebne mjere i radnje za koje su ovlaštene (policijske ovlasti), kada su ispunjeni zakonski uvjeti za njihovu primjenu. Primjenom policijskih ovlasti zadire se u temeljna ljudska prava i slobode građana, pa je, zbog opasnosti od zlorabe policijskih ovlasti, **policija podvrgnuta trostrukom nadzoru**. Rad policije nadzire se upravnim nadzorom u sklopu Ministarstva, parlamentarnim nadzorom Hrvatskog sabora i njegovog Odbora za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost, te građanskim nadzorom preko nadležnih tijela za građanski nadzor.

U 2012. godini zabilježeno je **4226 uporaba sredstava prisile, što je za 25 uporaba manje** u odnosu na 2011. godinu kada ih je zabilježeno 4251. Analizom se ustvrdilo kako su se, osim u dva slučaja, **sredstava prisile primjenjivala zakonito, opravdano, poštujući načela legitimnosti, zakonitosti, razmjernosti, neophodnosti, postupnosti, preciznosti i selektivnosti**. U oba neopravdana slučaja sredstava prisile korištena je tjelesna snaga i zahvati za privođenje. Policijski službenik koji je neopravdano uporabio sredstva prisile udaljen je iz službe i protiv njega je podnesena kaznena prijava iz čl. 127. st. 1. Kaznenog zakona - Zlostavljanje u obavljanju službe ili javne ovlasti. U drugom slučaju protiv trojice policijskih službenika i pomoćnika načelnika policijske postaje pokrenuo se disciplinski postupak zbog povrede službene dužnosti.

Kao posljedice uporabe sredstava prisile 612 građana lakše je ozlijeđeno, a 15 teže. U postupanjima prema građanima 333 policijska službenika zadobilo je lakše tjelesne ozljede, dok su četiri policijska službenika teže ozlijeđena.

Sredstva prisile najviše su se primjenjivala u svrhu sprječavanja bijega - 1289 puta, privođenja/dovođenja - 1055 puta te 803 puta da bi se savladao otpor. Najčešće sredstvo prisile bila je tjelesna snaga - 2310 slučajeva, lisice preventivno u 1833 slučaja, palica u 38 slučaja i ostala sredstva za vezivanje u 36 slučaja, vatreno oružje u devet slučajeva te uređaj za prisilno zaustavljanje motornog vozila u tri slučaja.

U primjeni sredstva prisile u najvećem broju slučajeva uporabljena su nad jednom osobom (3.866), u 277 slučajeva nad dvije osobe, a u 83 slučajeva nad više osoba.

9. PREDSTAVKE GRAĐANA I DISCIPLINSKO SUDOVANJE

Službenici unutarnje kontrole Ministarstva obradile su **1.848 predstavki građana koje su se odnosile na dvojbene postupke policijskih službenika, što je manje za 0.8%** nego u 2011. godini. Od ukupnog broja riješenih predstavki, 3.8% ih je bilo utemeljeno, 5.5% djelomice utemeljeno, a **90.7% nepotvrđeno i neutemeljeno.**

Predstavke	2011.		2012.		Razlika 2012./2011.	
	Broj	%	Broj	%	Broj	%
obrađivane	1.862	100,0	1.848	100,0	-14	-0,8%
riješene	1.667	89,5	1.587	85,9	-80	-5,0%
utemeljene	60	3,6	60	3,8	0	0,0%
djelomično utemeljene	111	6,7	87	5,5	-24	-27,6%
nepotvrđene	150	9,0	120	7,6	-30	-25,0%
neutemeljene	1.346	80,7	1.320	83,2	-26	-2,0%
ukupno	1.667	100,0	1.587	100,0	-80	-5,0%

Služba disciplinskog sudovanja MUP-a ustrojena je radi provedbe postupka zbog povrede službene dužnosti za teže povrede službene dužnosti u prvom i drugom stupnju, a za lakše povrede u drugom stupnju.

Od ukupno 423 predmeta tijekom 2012. godine u prvom stupnju riješena su 352 predmeta (103 predmeta prenesena iz 2011. godine). Iz službe su privremeno udaljena 103 policijska službenika. Kod 25 policijskih službenika izrečena je najteža disciplinska kazna prestanka radnog odnosa, dok je 71 policijski službenik oslobođen od odgovornosti.

U drugom stupnju zaprimljeno je 142 predmeta od kojih je riješen 131 predmet, dok ih je 14 ostalo u postupku. Drugostupanjski disciplinski sud je po žalbi u 88 predmeta potvrdio odluke prvostupanjskih disciplinskih sudova, a izmijenio je 13 prvostupanjskih rješenja te samostalno izrekao kazne.

U svrhu prosudbe kvalitete postupanja i zakonitosti donesenih odluka izvršena je analiza pokrenutih upravnih sporova protiv izvršnih odluka u disciplinskim postupcima.

Od 131 riješenog predmeta na drugostupanjskom disciplinskom sudu, uložena je 41 upravna tužba. Od 41 tužbe Upravnim sudovima riješeno je dosad njih 14. Usvojene su samo dvije tužbe policijskih službenika, a odbijeno 12.

10. NAPADI NA POLICIJSKE SLUŽBENIKE

Tijekom obavljanja profesionalnih dužnosti policijski službenici u određenom broju slučajeva budu napadnuti. Iako su policijski službenici postupali zakonito i u sklopu taktičkih pravila, **zabilježena su 176 napada na policijske službenike.**

Prema spolnoj strukturi napadnuto je 9.1% policajki, a 90.9% policajaca, a od ukupnog broja napadača žene čine 7.9%, a muškarci 92.1%.

U tim napadima 133 policijska službenika lakše su ozlijeđena, a jedan teže. U tim napadima dvojica građana zadobilo je teže ozljede, dok je 50 građana lakše ozlijeđeno. Najviše napada na policijske službenike počinjeno je tjelesnom snagom (163), dva su puta napadnuti vatrenim oružjem, hladnim oružjem devet puta i u dva slučaja kemijskim oružjem.

11. PRORAČUNSKE VRIJEDNOSTI POLICIJSKIH PROGRAMA

Prosječan trošak jednog radnog mjesta (računa se dijeljenjem proračuna MUP-a s brojem radnih mjesta) u MUP-u u 2011. godini iznosio je **169.000,00 kuna**, a u 2012. godini **164.000,00 kuna.**

Raspodjela radnih mjesta u MUP-u prema strateškim programima

Programi	2011.		2012.	
	Radna mjesta	Udio posto	Radna mjesta	Udio posto
1. Sprječavanje kažnjivih ponašanja	9.461	35,6	9.136	34,2
2. Suzbijanje kriminaliteta	3159	11,9	3.062	11,5
3. Sigurnost prometa na cestama	1576	5,9	1.757	6,6
4. Sigurnost na granici, u zračnom prometu i plovidbi	5894	22,2	6.161	23,0
5. Upravni poslovi	1328	5,0	1.279	4,8
6. Upravljanje i administracija	5133	19,3	5.334	20,0
UKUPAN RADNI KAPACITET	26.551	100,0	26.729	100,0

Financijska cijena pojedinog strateškog programa MUP-a

Programi	2011.		2012.	
	Iznos u milijunima kuna	Udio posto	Iznos u milijunima kuna	Udio posto
1. Sprječavanje kažnjivih ponašanja	1.599	35,7	1.497	34,2
2. Suzbijanje kriminaliteta	535	11,9	502	11,5
3. Sigurnost prometa na cestama	267	6,0	288	6,6
4. Sigurnost na granici, u zračnom prometu i plovidbi	997	22,2	1.009	23,0
5. Upravni poslovi	225	5,0	210	4,8
6. Upravljanje i administracija	868	19,4	874	20,0
UKUPAN IZNOS PLANA PRORAČUNA	4.481	100,0	4.379	100,0

12. LJUDSKI POTENCIJALI

Slijedom obveza proizašlih iz Uredbe o načelima za unutarnje ustrojstvo tijela državne uprave 2012. godine donesen je Pravilnik o unutarnjem redu MUP-a prema

kojem je na radnim mjestima u Ministarstvu ukupan sistematizirani broj izvršitelja **31.245.**

Na dan 31. prosinca 2012. godine u Ministarstvu unutarnjih poslova bilo je zaposleno **26.729** zaposlenika (od ukupnog broja sistematiziranih radnih mjesta bilo je popunjeno 85.5%).

Tijekom 2012. godine za **554** zaposlenika **prestao je radni odnos**, od tog broja **394 zaposlenika ili 71.1% umirovljeno je po raznim osnovama**, **40** zaposlenika zatražilo je **sporazumni raskid radnog odnosa**, za **19** zaposlenika prestao je radni odnos **protekom roka na određeno vrijeme** na koji su bili primljeni, kod **34** zaposlenika je **nastupila smrt**, a za **67** zaposlenika prestao je radni odnos po ostalim osnovama.

U svezi s donošenjem Plana prijama u državnu službu u tijela državne uprave i stručne službe i urede Vlade Republike Hrvatske za 2012. godinu, Ministarstvo uprave je od državnih tijela zatražilo iskazivanje potreba za prijemom za 2012. godinu. S tim u vezi, izvršena je analiza kadrovskih pokazatelja popunjenosti pojedinih radnih mjesta i potreba za njihovom popunom, a izvršena je i projekcija fluktuacije zaposlenika s obzirom na prethodne godine.

U navedeni Plan je radi kontinuiranog provođenja aktivnosti predviđenih **Strategijom integriranog upravljanja granicom i njezinim provedbenim Akcijskim planom, Schengenskim akcijskim planom i drugim strateškim dokumentima, predložen i prijem novih policijskih službenika u graničnu policiju.**

Nakon završetka Programa srednjoškolskog obrazovanja odraslih za zanimanje policajac/policajka u službu je primljen **641 vježbenik srednje stručne spreme** ili 97.9% od ukupnog broja primljenih službenika i namještenika tijekom 2012. godine (**u službu je primljeno ukupno 655 službenika i namještenika**).

Sukladno novoj Uredbi o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva unutarnjih poslova (NN 70/2012) i Pravilniku o unutarnjem redu Ministarstva unutarnjih poslova (broj:511-01-152-OGR-2458/2012 od 28. srpnja 2012. godine) tijekom 2012. godine objavljeno je **87 internih oglasa** (6 internih oglasa za popunu rukovodećih radnih mjesta policijskih službenika u sjedištu Ministarstva i 81 interni oglas za popunu rukovodećih radnih mjesta policijskih službenika u policijskim upravama) te je

provedenim internim oglasima radnih mjesta policijskih službenika u 2012. godini raspoređeno 22.156 zaposlenika. Na taj način postignuta je transparentnost slobodnih radnih mjesta unutar Ministarstva, te su svim policijskim službenicima pružene iste mogućnosti za profesionalno napredovanje u službi.

13. USPJEŠNOST POLICIJE U 2012. GODINI

Uvođenje pokazatelja uspješnosti i njihova odgovarajuća primjena od ključnog je značaja za mjerenje ostvarene vrijednosti za novac, što je osobito važno u javnom sektoru u kojem se uspješnost ne može mjeriti ostvarenom dobiti.

Uvođenje pokazatelja uspješnosti također je važan preduvjet za razvoj sustava odgovornosti za postignute rezultate. Pokazatelji uspješnosti mogu pomoći u upoznavanju Vlade, Hrvatskog sabora i šire javnosti o tome što pojedini korisnik proračuna radi i koliko uspješno. Metoda koja se u svijetu sve više koristi za mjerenje uspješnosti poslovanja je Balanced Scorecard metoda.

Da bi policija mogla tvrditi kako uspješno ispunjava svoju funkciju, treba ostvariti visoki stupanj postizanja postavljenih ciljeva na području javne sigurnosti. To je moguće postići svrhovitim djelovanjem (učinkovitost, djelotvornost, ekonomičnost) i profesionalnim ponašanjem (zakonito, pravilno i etično). Građani svoj stav o tome obavlja li policija dobro svoj posao formiraju na temelju policijskih izvješća o stanju sigurnosti, medijske slike tog stanja i osobnog iskustva u odnosu s policijom. Rezultate rada policije čine ukupnost radnih doprinosa svih policijskih službenika te drugih državnih službenika i namještenika uključenih u radne procese Ministarstva.

Pojedinačni doprinosi zaposlenika su različiti. Da bi se mogli vrednovati, moraju postojati kriteriji za ocjenjivanje rezultata rada za svaku vrstu radnih mjesta. Za taj instrumentarij u Europskoj uniji koristi se izraz "*pokazatelji uspješnosti*".

Sve dobro uređene i vođene policijske organizacije imaju pomno razrađene kriterije i mjerila za vrednovanje svih vrsta poslova i sustav ocjenjivanja svakog pojedinačnog doprinosa ukupnom rezultatu rada. Nedostatak sustavnih "*pokazatelja uspješnosti*" za sve vrste poslova i za sve zaposlenike stvorio je stanje u kojem se ne može objektivno utvrditi stvarni doprinos zaposlenika.

Da bi se u Ministarstvu prevladalo ovakvo stanje, treba stvoriti sustav za ocjenjivanje očekivanih rezultata rada svakog radnog mjesta i sustav za mjerenje doprinosa svakog pojedinca. To je vrlo složena i zahtjevna zadaća. Međutim, bez ostvarenja ove zadaće, odgovornost za rezultate rada ostat će apstraktna kategorija.

Na području suzbijanja kriminaliteta mjerilo uspješnosti je dugi niz godina bila tzv. *"otkrivačka djelatnost"*. Zapravo, radi se o stopi razriješenog kriminaliteta. Ona je rezultat suodnosa ukupno razriješenog i zabilježenog kriminaliteta.

Dva su osnovna problema s tim mjerilom. Prvo, to uopće nije mjerilo uspješnosti, nego je mjera težine razrješivosti pojedinih skupina kaznenih djela. Drugi je problem taj što se radi o jednovarijabilnom mjerilu i zbog toga podložnom lakom iskrivljavanju. Višedesetljetna praksa to potvrđuje. U pravilu, kad se uporno ustrajava na primjeni tog mjerila, ne raste broj razriješenih kaznenih djela, već opada broj ukupno zabilježenih kaznenih djela, što nužno podiže stopu tzv. *"otkrivačke djelatnosti"*.

U državama Europske unije ta se stopa kreće znatno ispod 50 posto za najrasprostranjeniji kriminalitet, dok je u našoj zemlji ona uvijek iznad 50 posto. Navedeno ukazuje da predmetno mjerilo nije adekvatan pokazatelj uspješnosti suzbijanja kriminaliteta.

Kriminalitet je posljedica ukupnosti svih društvenih procesa. Njegovu dimenziju i strukturu određuju *"kriminalci"*, dok je policija odgovorna za dimenziju i strukturu razriješenog kriminaliteta. Oscilacije u ukupnom kriminalitetu koje se izražavaju ili približavaju dvoznamenkastom postotnom broju mogu biti posljedica naglih društvenih promjena ili promjena u zakonskoj regulativi. Svjetska je praksa pokazala da najbolji sustavi preventivnih mjera za sprječavanje kriminaliteta mogu utjecati na smanjenje kriminaliteta od jedan do dva posto na godišnjoj razini ako se dugoročno i dosljedno primjenjuju.

Da bi se dobila što realnija i potpunija slika kriminaliteta u Republici Hrvatskoj i da bi se što objektivnije mogla mjeriti uspješnost policije na planu suzbijanja kriminaliteta, u Službi za strateško planiranje, analitiku i razvoj MUP-a izrađen je model viševarijabilnog mjerila za efikasnost policije na području suzbijanja kriminaliteta i **testiran je** na višegodišnjim statističkim serijama podataka o kriminalitetu.

Ovaj model sastoji se od odnosa ukupnih rezultata rada **na području suzbijanja kriminaliteta i ukupnog radnog kapaciteta kriminalističke policije.**

Dobre strane ovoga modela za mjerenje efikasnosti su što: omogućava detaljniji i vjerodostojniji uvid u dimenziju i strukturu spoznatljivog kriminaliteta; potiče povećanje razriješenog kriminaliteta; potiče povećanje razrješenja težih kaznenih djela; potiče povećanje kvalitete kriminalističkih istraživanja; bolje aktivira raspoloživi radni policijski potencijal; je strategijski alat za praćenje efikasnosti kojim se indeks efikasnosti može unaprijed planirati.

Ukupni rezultati rada temeljem ovog modela prate se kroz četiri komponente za svako referentno razdoblje i to:

- I. **količina posla:** ukupan broj kaznenih djela koja su kriminalistički istraživana;
- II. **uspješnost posla:** ukupan broj kaznenih djela koja su uspješno razriješena;
- III. **težina posla:** ukupan broj uspješno razriješenih težih i teže razrješivih kaznenih djela uvećanih za pondere težine;
- IV. **kvaliteta posla:** ukupan zbroj razriješenih najtežih kaznenih djela (koja su uspješno razriješena nakon jedne, dvije, tri i više godina od prijavljivanja uvećanih za pondere 100, 200 i 300 bodova s obzirom na vrijeme naknadnog otkrivanja) i ukupan broj prijavljenih osoba, a taj zbroj umanjuje se za ukupan broj odbačenih kaznenih prijava uvećan s koeficijentom 2.

Uspješnost kriminalističke policije temeljem ovog modela mjeri se na dva načina: **koeficijentom razriješenosti** (tzv. *otkrivačka djelatnost*) i **koeficijentom efikasnosti**, a cjelokupne policijske organizacije **koeficijentom ekonomičnosti**.

Koeficijent razriješenosti kriminaliteta odnos je između ukupnog broja razriješenih i zabilježenih kaznenih djela u određenom razdoblju izražen u postotku.

Efikasnost (rezultat rada) kriminalističke policije zbroj je količine posla (komponenta I.), uspješnosti posla (komponenta II.), težine posla (komponente III.) i kvalitete posla (komponente IV.).

Koeficijent efikasnosti kriminalističke policije je odnos rezultata rada kriminalističke policije i broja kriminalističkih policajaca koji su istraživali kriminalitet.

Koeficijent financijskog učinka cijele policijske organizacije odnos je između proračunskih sredstava alociranih na Ministarstvo i koeficijenta efikasnosti policije.

Koeficijent ekonomičnosti policije je inverzna vrijednost koeficijenta financijske učinkovitosti.

Stopa težih povreda radne dužnosti je ukupan broj pravomoćno utvrđenih povreda radne dužnosti MUP-a ili ustrojstvene jedinice podijeljen s ukupnim brojem policijskih službenika dotične ustrojstvene jedinice pomnožen sa sto.

Koeficijent uspješnosti je koeficijent ekonomičnosti uvećan za stopu utvrđenih težih povreda radne dužnosti na sto policijskih službenika.

Kriteriji težine za teška i teže razrješiva kaznena djela su: težina razrješivosti, težina posljedica, težina zapriječene kazne i težina otkrivanja iz "tamne brojke" kriminaliteta.

Lista težih i teže razrješivih kaznenih djela

RAZRIJEŠENA KAZNENA DJELA	Koeficijent razriješenosti \emptyset	Težina posljedica	Težina zapriječene kazne	Težina otkrivanja iz "tamne brojke"	Koeficijent težine
Teške krađe	32%	veća materijalna šteta	do 8 god. zatvora	98%	2
Teške krađe st. 1.	28%	veća materijalna šteta	do 8 god. zatvora	98%	3
Teške krađe motornih vozila	18%	veća materijalna šteta	do 8 god. zatvora	100%	4
Razbojništva	44%	veće ugrožavanje života	do 12 god. zatvora	98%	5
Ubojstva	94%	smrt	dugotrajni zatvor	99%	6
Silovanja	98%	bezobzirno nasilje	do 10 god. zatvora	10-20%	7
Zloupotreba opojnih droga st. 3.	100%	ugrožavanje zdravlja ljudi	dugotrajni zatvor	1-2%	8
Kaznena djela iz nadležnosti USKOK-a*	100%	velika društvena opasnost	do 10 god. zatvora	1-2%	9

*Kaznena djela iz mjerodavnosti USKOK-a: zloupotreba stečaja (283. st. 2.); zloupotreba u postupku stečaja (283. st.3.); nelojalna konkurencija u vanjskotrgovinskom poslovanju (289. st. 2.); udruživanje za počinjenje kaznenih djela (čl. 333.); zloupotreba obavljanja dužnosti državne vlasti (čl. 338.); protuzakonito posredovanje (čl. 343.); primanje mita (čl. 347.) i davanje mita (čl. 348.)

Efikasnost kriminalističke policije 2012./2011.

Komponenta	KRIMINALITET*	UKUPNO		KOEFIJENT SLOŽENOSTI	REZULTAT RADA (BODOVI)				RAZLIKA BODOVA	+ - %
		2011.	2012.		2011.	%	2012.	%		
I.	Prijavljena kaznena djela	71.074	67.625	1	71.074	43,7	67.625	46,6	-3449	-4,9
II.	Razriješena kaznena djela	43.345	38.081	1	43.345	26,6	38.081	26,3	-5264	-12,1
III.	Razriješene teške krađe	6.211	5.863	2	12.422	7,6	11.726	8,1	-696	-5,6
	Razriješene teške krađe st. 1	4.763	4.690	3	14.289	8,8	14.070	9,7	-219	-1,5
	Razriješene teške krađe motornih vozila	68	33	4	272	0,2	132	0,1	-140	-51,5
	Razriješena razbojništva	518	561	5	2.590	1,6	2.805	1,9	+215	+8,3
	Razriješena ubojstva i pokušaji	170	148	6	1.020	0,6	888	0,6	-132	-12,9
	Razriješena silovanja i pokušaji	77	84	7	539	0,3	588	0,4	+49	+9,1
	Razriješena k.d. iz čl. 173. st. 3	8	16	8	64	0,0	128	0,1	+64	+100,0
	Razriješena k.d. iz nadležnosti USKOK-a	448	425	9	4.032	2,5	3.825	2,6	-207	-5,1
	Ukupno razriješena teška kaznena djela	12.263	11.820		35.228	21,7	34.162	23,6	-1066	-3,0
IV.**	Razriješena najteža kd nakon jedne godine	7	8	100	700	0,4	800	0,6	+100	+14,3
	Razriješena najteža kd nakon dvije godine	2	0	200	400	0,2	0	0,0	-400	-100,0
	Razriješena najteža kd nakon tri i više godina	10	0	300	3.000	1,8	0	0,0	-3000	-100,0
	Počinitelji kaznenih djela	31.369	27.780	1	31.369	19,3	27.780	19,2	-3589	-11,4
	Odbačena kaznena djela	11.224	11.736	-2	-22.448	-13,8	-23.472	-16,2	-1024	+4,6
	Ukupno bodovi za kvalitetu				13.021	8,0	5.108	3,5	-7913	-60,8
S V E U K U P N O		126.682	117.526		162.668	100,0	144.976	100,0	-17.692	-10,9

*Kriminalitet bez članaka 272., 273. i 308. KZ-a RH

**Podaci komponente IV. obrađuju se na godišnjoj razini

Koeficijent efikasnosti kriminalističke policije 2012./2011

KRIMINALISTIČKA POLICIJA (MUP RH sa sjedištem)	2011.	2012.	RAZLIKA	+ - % 2012./2011.
Ukupno kriminalističkih policajaca	3.148	3.062	-86,0	-2,7
Bodovi po krim. policajcu	51,7	47,3	-4,3	-8,4
Bodova po krim. policajcu - mjesečno	4,3	3,9	-0,4	-8,4

Usporedba koeficijenata razriješenosti i efikasnosti 2012./2011.

Koeficijenti razriješenosti i efikasnosti	2011.	2012.	2012./2011.	
			RAZLIKA	+ - %
Koeficijent razriješenosti (bez prometa)	61,0	56,3	-4,7	-7,7
Koeficijent efikasnosti (bodovi po krim. policajcu)	51,7	47,3	-4,3	-8,4

Koeficijent razriješenosti kriminaliteta (bez čl. 272., 273. i 308) na razini MUP-a u 2012. godini iznosi 56.3 posto što je manje za 4.7 postotaka u odnosu na 2011. godinu. Koeficijent efikasnosti iznosi 47.3 što je za 4.3 bodova manje u odnosu na 2011. godinu.

Na ovom modelu radi se već nekoliko godina i još uvijek je u fazi ispitivanja. U 2011. godini u izračun koeficijenta efikasnosti ulazile su tri komponente (količina, uspješnost i težina posla) dok je u 2012. godini dodana još jedna komponenta, kvalitetu posla.

Primjenom ovog modela, kao svojevrsnog pilot projekta za izračunavanje pokazatelja uspješnosti uočeno je da se ne radi o dobroj osnovi za izgradnju sustava.

Naime, loše strane ovog modela ogledaju se u činjenici da se pokazatelji uspješnosti rada cjelokupne policije temelje na radu kriminalističke policije i razrješavanju kaznenih djela, a isključuje rad svih drugih rodova policije pa i ukupnu prekršajnu problematiku i sigurnosne događaje na koja policija svojim radom mora i može djelovati.

U narednom razdoblju će se kreirati kvalitetniji način izračunavanja pokazatelja uspješnosti, a sukladno europskim modelima za prikazivanje uspješnosti rada policijskih tijela. Balanced Scorecard metoda (BSC metoda) praćenja uspješnosti poslovanja sagledava kroz različite segmente, no međutim pilot projekt je pokazao da segmenti koji su se pratili nisu kvalitativno adekvatno odabrani. Osim ključnog financijskog segmenta, bitno je kroz kvalitetno odabrane pokazatelje promatrati učinke aktivnosti za ostvarivanje postavljenih ciljeva na same korisnike, zatim kvalitetu poslovnih procesa unutar organizacije, kao i samu organizaciju i funkcionalnu povezanost njezinih struktura te zadovoljstvo zaposlenika organizacije. Sve ovo nabrojeno predstavljaju osnovna četiri segmenta BSC metode za mjerenje uspješnosti: **korisnici, financije, ljudi i procesi** (Prilog 4 Priručnika za financijsko upravljanje i kontrole (*Ministarstvo financija, Zagreb, svibanj 2012.*)).

Da bismo bili u mogućnosti primijeniti BSC metodu, moraju biti zadovoljeni neki osnovni preduvjeti, uz potporu čelnika korisnika proračuna, kao što su:

1. postojanje strateškog dokumenta,
2. jasno postavljeni ciljevi (Opći i Posebni/Strateški ciljevi i Prioriteti),
3. kvalitetno odabrani pokazatelji,
4. dobar sustav prikupljanja podataka,
5. jasne mjere kao i njihov ograničeni broj,

6. dobra organizacijska struktura s jasnom podjelom ovlasti i odgovornosti,
7. postavljeni ciljevi jasno povezani s financijskim sredstvima

Radi gore navedenih razloga u narednom razdoblju BSC metoda za izračunavanje pokazatelja uspješnosti temeljiti će se na osnovnim strateškim dokumentima Ministarstva unutarnjih poslova i Ravnateljstva policije kako bi se dobila stvarna slika uspješnosti rada cjelokupne policije u odnosu na alocirana proračunska sredstva i postavljene ciljeve te prioritete postupanja.

Referentne vrijednosti

Prosječan koeficijent razriješenosti od 2001. do 2012. godine iznosi **64.1%**, a prosječan koeficijent efikasnosti iznosi **58.2%**.

Najveći zabilježeni koeficijent razriješenosti na razini MUP-a godišnje bio je **67.8%**, koji je ostvaren 2008. godine, a najveći **koeficijent efikasnosti od 72.0%** zabilježen 2001. godine.

URBROJ: 511-01-142-13-1011-1

Zagreb, 29. svibnja 2013.

MINISTAR UNUTARNJIH POSLOVA

Ranko Ostojić